

Sonkajärven kunnan

VÄLITILINPÄÄTÖS

1.1.2018 – 30.6.2018

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kulunut vuosi on Suomessa ollut vahvan talouskasvun aikaa. Työttömyys on kääntynyt monilla aloilla työvoimapolaksi ja yritysten tulosenusteet ovat korkealla. Erityisen vahvaa kasvu on ollut metalli- ja konepajateollisuudessa, ja yritysten mukaan Ylä-Savossakin kasvun esteenä on ammattitaitoisen työvoiman puute. Sonkajärvellä työttömyys on laskenut alle koko maan keskiarvon. Maataloudelle sen sijaan vuosi on ollut jo toistamiseen huono. Viime kesän sateisuus ja tämän kesän kuivuus yhdistettynä alentuneeseen maidon tuottajahintaan on aiheuttamassa laajaa tuotannon lopettamista. Huoli kotimaisesta ruokatuotannosta ja viljelijöitten jaksamisesta on aiheellinen.

Alkuvuoden ajan odotettu maakunta- ja soteuudistus lykkääntyi jälleen kerran. Lait käsiteltäisiin viimeisimmän aikataulun mukaan eduskunnassa viimeistään marraskuussa ja maakuntavaalit olisivat 26.5.2019. Suunnitelman mukaan maakuntahallinto alkaisi 1.1.2020 ja palvelutuotanto 1.1.2021. Valmistelun kannalta lykkääntyminen on ollut hyväksi erityisesti ICT-järjestelmien yhteensovittamisen kannalta. Valmistelutyötä on haitannut epävarmuus ja vaikeus ylläpitää valmistelijoitten motivaatiota.

Sonkajärvellä vuosi 2018 on mennyt suunnitellusti. Tavoitteet palvelujen tuottamisessa on pääsääntöisesti saavutettu. Palveluja on kehitetty, esimerkiksi Sukevalla siirryttiin kirjastopalveluissa omatoimikirjastoon, joka mahdollistaa ajallisesti kirjaston laajemman käytön. Valtakunnallisessa kirjastojen käyttäjäkyselyssä Sonkajärven ja Sukevan kirjastot menestyivät erinomaisesti. Lisäksi Sonkajärvi on mukana kokeilussa, jossa viisivuotiaitten on mahdollista saada maksutonta varhaiskasvatusta.

Valtuuston päätösten mukaisesti kunnanviraston toiminnot on arkistotoimea lukuun ottamatta siirretty väistötiloihin Tuulikanteleeseen, ja Sonkakoti Oy on aloittanut uuden kunnantalon rakennuttamisen. Suunnitelman mukaan uuteen kunnantaloon siirrytään keväällä 2019, minkä jälkeen aletaan valmistella vanhan virastotalon purkua.

Talouden kannalta alkuvuosi on mennyt kohtuullisen hyvin. Välitilinpäätös näyttää ylijäämää, mutta yleensä loppuvuosi on menopainotteisempi. Talouden toteutumaan ja seurantaan tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota.

Kunnissa on eletty epävarmuuden aikoja sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun ja päätöksenteon pitkityessä. Sonkajärvellä on keskitytty palvelujen tuottamiseen. Tavoitteena on sujuva arki ja mahdollisuus hyvään elämään kaikille kuntalaisille.

Kiitos henkilöstölle ja luottamushenkilöille alkuvuodesta 2018.

Simo Mäkinen
Kunnanjohtaja

1.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouden suhdannenousu jatkuu vielä vuonna 2018, minkä jälkeen talouskasvu hidastuu ja jää alle kahteen prosenttiin. Lähivuosina taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi ja nettoviennin kasvua tukeva vaikutus pienenee. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa reaalisten käytettävissä olevien tulojen hidastuva kasvu. Vuonna 2018 BKT kasvaa 2,9 %. Vahvana jatkuva talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostavat v. 2018 työllisten määrän 1,9 % edellisvuotta korkeammaksi ja työllisyysasteen 71,2 prosenttiin.

Vuonna 2019 BKT:n kasvu hidastuu 1,8 prosenttiin. Investointien kasvun ennustetaan hidastuvan selvästi v. 2019. Tämä johtuu erityisesti uusien rakennushankkeiden aloitusmäärien kääntymisestä laskuun. Lisäksi suurten metsäteollisuushankkeiden investointipäätöksiä on siirretty eteenpäin. Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,7 %.

Bruttokansantuotteen kohtuullisen nopeana jatkuva kasvu ja reaali-palkkojen maltillinen kehitys ylläpitävät työvoiman kysyntää ennustejaksolla. Työttömien ja piilotyöttömien suuresta määrästä sekä työvoiman tarjontaa lisäävistä toimenpiteistä johtuen työvoiman tarjonta ei koko talouden tasolla vielä rajoita työllisyyden ja tuotannon kasvua. Yksittäisillä toimialoilla pula osaavasta työvoimasta voi jo muodostua kasvun esteeksi. Työllisten määrä kasvaa lähes 1 % vuodessa vuosina 2019-2020. Työllisyysaste nousee 72,6 prosenttiin v. 2020.

Hyvä suhdannetilanne pienentää julkisen talouden alijäämää ja velkasuhdetta. Julkisen talouden rahoitusasema lähes tasapainottuu vuoteen 2020 mennessä ja julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen painuu alle 60 prosentin ensi vuonna.

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä ELY-keskusten keväällä 2018 tekemän arvion mukaan Ylä-Savon tilanne on parempi kuin vuosi sitten, ja tilanteen odotetaan edelleen paranevan. Suurimpia haasteita alueella ovat työikäisen väestön voimakas väheneminen ja etenkin nuorten poismuutto opiskelupaikkojen perään. Tämän seurauksena osaavan työvoiman saatavuuden uskotaan vaikeutuvan vielä nykyisestäkin. Ylä-Savon työpaikat painottuvat metalli- sekä maa- ja metsätalouteen, jolloin osaajien houkuttelemine seudulle edellyttäisi myös puolisoille sopivia työpaikkoja. Elinkeinorakenteen monipuolistuminen olisi välttämätöntä.

Alueen pk-yrityksen investoivat tuotantotiloihin ja yleinen vire on hyvä. Alan huippuosaajista on kuitenkin pulaa ja yritykset ovat perustaneet toimipisteitä etelämmäksi Suomeen osaamisen varmistamiseksi. Metall- ja konepajateollisuuden yrityksillä on ollut vaikeuksia löytää osaavaa työvoimaa. Alan yrityksillä on hyvät kasvunäkymät ja yritykset ovat laajentamassa, minkä vuoksi työntekijöitä haetaan lisää. Seudulla on jo merkkejä siitä, että työvoiman saatavuus uhkaa muodostua kasvun esteeksi joidenkin yritysten kohdalla.

Lähteet: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus kesä 2018
Työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten julkaisu Alueelliset kehitysnäkymät kevät 2018

1.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntastrategia

Sonkajärven kunta toteuttaa asuinkuntastrategiaa, jossa tavoitteena on luoda kuntalaisille mahdollisuus elää hyvää elämää. Sonkajärven vahvuutena on kaunis, turvallinen ja inhimillisen kokoinen asuinympäristö. Kunnan tavoitteena on järjestää kaikille kuntalaisille hyvät ja helposti saavutettavissa olevat palvelut. Tämä koskee muun muassa sosiaali- ja terveyspalveluita, kouluja, päivähoitoa, kirjastoa ja liikuntamahdollisuuksia. Kunnan vuokrataloyhtiö Sonkakoti Oy tarjoaa erilaisiin asumistarpeisiin sopivia vaihtoehtoja.

Sonkajärven kunta kehittää koko aluettaan ja kylien kehittäminen on maaseutumaisilla alueilla tärkeää. Sonkajärven ja Sukevan taajamien palvelujen säilyminen ja kehittäminen on kaikkien kylien elinvoimaisuuden ehto. Kunta kannustaa yritystoimintaan ja tavoitteena on luoda yritystoiminnalle mahdollisuuksia. Kunta ei pääsääntöisesti toimi yritystoiminnassa. Poikkeuksena voi olla erityisen painava syy, kuten merkittävä työpaikkojen määrä. Tavoitteena on, että Sonkajärvellä on mahdollisuus hyvään elämään, yrittämiseen, työntekoon ja harrastuksiin.

Kuntastrategia ohjaa kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua, toimintaa ja päätöksentekoa. Sonkajärven kunnan henkilöstöohjelma tukee kuntastrategian ja elinkeino-ohjelman toteuttamista. Henkilöstöohjelmassa määritellyt kunnan arvot ovat avoimuus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo sekä yhteistyö- ja palveluhenkisyys. Sonkajärven kunnan visiona on olla hyvä työnantaja, jolla on osaava ja motivoitunut henkilöstö sekä laadukkaat ja kilpailukykyiset kunnalliset palvelut.

Sonkajärven uusi kuntastrategia vuosille 2017-2021 valmisteltiin vuoden 2016 aikana. Uusi kuntastrategia ohjaa kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua ja se on toiminut lähtökohtana vuosien 2017-2019 taloussuunnitelman valmistelussa.

Kuntatalous

Sonkajärven kunnan vuoden 2017 tilinpäätös oli 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt ylijäämä tilikauden 2018 alussa oli 2,8 milj. euroa. Vuoden 2018 talousarvio on 0,2 milj. ylijäämäinen. Välitilinpäätöksen 30.6. mukainen ylijäämä on 0,7 milj. euroa. Alkuperäisen talousarvion mukaiset investoinnit ovat 1,7 milj. euroa.

Taloussuunnitelman 2018-2020 mukaiset nettoinvestoinnit ovat 5,4 milj. euroa. Suurimpia yksittäisiä investointeja ovat Sukevan Puotilan kattoremontti, Sonkajärven keittiöinvestointi, terveyskeskuksen sähköjärjestelmän saneeraus, urheilukentän peruskorjaus sekä Kannaskylä-Harvankylä -viemäröinti. Koska suunnitelmakaudelle kohdistuu merkittäviä investointipaineita, ennakoidaan myös lainamäärän kasvavan. Terveyskeskuksen mahdollinen peruskorjaus ei sisälly kokonaisuudessaan taloussuunnitelman nettoinvestointeihin.

Tilastokeskuksen väestömuutosten ennakkotietojen perusteella Sonkajärven kunnan väkiluku 30.6. oli 4 047. Kokonaisuutos tammi-kesäkuu 2017 oli -28 henkilöä, kun vastaava luku 30.6.2017 oli -45 henkilöä. Kuolleita oli 19 enemmän kuin syntyneitä, ja kunnasta poismuuttaneita 10 enemmän kuin kuntaan muuttaneita.

Kuntakonserni

Merkittävä kuntakonsernia koskeva asia oli valtuuston 23.3.2018 tekemä päätös siitä, että kunta luopuu omistuksesta Omatalo Oy:ssä (21,69 %) luovuttamalla osakkeensa vastikkeetta yhtiölle mitätöitäväksi. Omatalo Oy ei ole enää osa kuntakonsernia.

Kuntaorganisaatio

Kuntaorganisaatiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Talouden toteumatilanne 30.6.2018

Alkuvuoden 2018 käyttötalous (ulkoiset toimintatuotot ja -kulut) on toteutunut seuraavasti:

	Tot. 6/2018 1 000 €	Tot. 6/2018 %	Tot. 6/2017 1 000 €	Tot. 6/2017 %
Toimintatuotot	1 630	48,9	1 507	44,8
Toimintakulut	-15 158	50,5	-15 189	50,2
Toimintakate	-13 529	50,7	-13 682	50,9
Verotulot	6 625	52,2	6 690	53,3
Valtionosuudet	7 822	50,2	7 848	50,1
Vuosikate	1 299	86,3	1 218	97,6
Poistot	-640	47,6	-600	49,6
Tilikauden tulos	659		618	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	693		652	

Investointimenoihin on vuoden 2018 muutetussa talousarviossa varattu yhteensä 1,9 milj. euroa (netto). Investointeja on toteutettu kesäkuun loppuun mennessä 0,4 miljoonalla eurolla.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole vielä nostettu. Entisiä pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty tammi-kesäkuun aikana 0,6 milj. euroa. Kokonaislainamäärä 30.6. oli 10,9 milj. euroa, josta lyhytaikaista lainaa 3,7 milj. euroa.

Vuoden 2018 talouden toteuman ja tuloksen ratkaisevat verotulojen ja toimintamenojen (erityisesti sosi-aali- ja terveydenhuollon menojen) kehittyminen ja lopullinen toteuma. Menojen seurantaan ja talousar-viossa pysymiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta tuleva tilinpäätös ei muodostuisi alijäämäiseksi.

2 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMAVERTAILU

Käyttötalousarviota ei ole alkuvuoden 2018 aikana muutettu.

TOIMIELIN: KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Tulosalue: Vaalit
Tilivelvolliset: Keskusvaalilautakunta, keskusvaalilautakunnan sihteeri

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien toimittaminen; vaalipäivän äänestys ja ennakkoäänestys (yleinen, koti- ja laitosäänestys).

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot		20		
Menot	-9	-17	-6	36,1
Toimintakate	-9	3	-6	-187,2

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Presidentinvaalin vaalipäivä on 28.1.2018, ennakkoäänestys kotimaassa 17.1.-23.1.2018 ja ulkomailla 17.1.-20.1.2018. Jos 28.1.2018 toimitettavassa vaalissa kukaan ehdokkaista ei saa vähintään puolta annetuista äänistä, toimitetaan kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä toinen vaali sunnuntaina 11.2.2018. Toisen vaalin ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.-6.2.2018 ja ulkomailla 31.1.-3.2.2018.

Maakuntavaalit toimitetaan erillisinä vaaleina lokakuussa 2018, vaalipäivä sunnuntai 28.10.2018.

Tavoitteiden toteutuminen

Presidentinvaali toimitettiin 28.1.2018 ja presidentin valinta vahvistui ensimmäisellä kierroksella. Sonkajärven kunnassa oli äänioikeutettuja 3389 ja äänestäneitä 2232 henkilöä. Äänestysaktiivisuus oli 66,8 % (koko maa 65,9 %).

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tulosalue: Tarkastustoimi
Tilivelvolliset: Tarkastuslautakunta

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu sekä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi kunnassa ja kuntakonsernissa. Lisäksi tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot				
Menot	-25	-26	-14	54,1
Toimintakate	-25	-26	-14	54,1
Tehtävän kokonaiskustannukset	-25	-26	-14	53,5

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Arviointikertomus vuodelta 2017 luovutetaan vähintään viikkoa ennen valtuustokäsittelyä. Vuoden 2018 arviointikertomuksen valmistelu.	Tarkastuslautakunnan vuoden 2018 työsuunnitelman painopistealueiden lukumäärä	11/vuosi	4
	Kokousten lukumäärä	6/vuosi	5
	Koulutuspäivien lukumäärä	2/vuosi	1
Vuoden 2017 tilintarkastuskertomuksen käsittely ja vastuuvapauden myöntämisen valmistelu.	Tilintarkastajan antamat suulliset ja kirjalliset raportit, lukumäärä	4/vuosi	2

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Toimikauden alussa on laadittu tarkastuslautakunnan työsuunnitelma painopistealueineen.
2. Kunnanhallituksen vuoden 2017 toimintakertomukseen sisältyvä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta on tarkastettu.
3. Vuoden 2017 arviointikertomuksessa on edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.
4. Toimielinten pöytäkirjoja ja päätöksiä on seurattu.
5. Yhteenvedon tarkastuksista on laadittu 17.5.2018 arviointikertomus vuodelta 2017, jonka valtuusto on käsitellyt 11.6.2018.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Lautakunnan tarkastuspäivät	8	6	5
Ostetut tarkastuspäivät			
- tilintarkastaja	7,75	9	5,2
- avustava tilintarkastaja	4,5	6	3,7

Tilintarkastuspalvelut ja tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät on ostettu BDO Audiator Oy:ltä. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviä varten on ostettu yhteensä 5,2 päivää.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS JA VALTUUSTO
Tulosalue: Yleishallinto
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, kunnansihteeri

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: valtuusto, kunnanhallitus, avustukset, jäsenmaksut ja maksu-
 osuudet, hankerahat, edustus ja suhdetoiminta, toimikunnat ja työryhmät, keskustuimisto, yhteispalvelu,
 monistus, ICT-palvelut, asumispalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, muu toiminta, velkaneuvonta,
 pakolaisten palvelut.

Toiminnan lyhyt kuvaus/toiminta-ajatus:

Yleishallinto vastaa kunnan hallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista sekä kunnanhallituksen ja
 valtuuston päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta sekä asianhallinnasta ja arkistotoimesta.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	169	140	41	29,3
Menot	-1 317	-1 456	-696	47,8
Toimintakate	-1 148	-1 315	655	49,8
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-80	-80	-40	49,6
Muut laskennalliset erät				
Vyörytyserämenot	-48	-60		
Vyörytyserätulot	318	366		
Muut laskennalliset tulot	72	77		
Tehtävän kokonaiskustannukset	1 445	-1 596	-735	46,1

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Yleishallinnon tulosalueen tuottamat palvelut tukevat kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamis-
 ta. Yleishallinnon tulosalueen tavoitteena on tuottaa kilpailukykyisiä ja laadukkaita kunnallisia palveluita.

Asuminen ja ympäristö, tavoite:	Toimenpide:	Mittari:	Tavoitearvo:	Toteuma 30.6.2018
Kunnan viestintä on positiivista, kiinnostavaa ja säännöllistä	Käytämme verkko-sivuja ja sosiaalista mediaa kuntamarkkinoinnissa	Asiakaspalautteet	Asiakaspalautteet kerätään ja analysoidaan	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, tavoite:				
Kyläyhdistykset ja muut yhdistykset tukevat kuntaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvässä työssä	Teemme yhteistyötä kyläyhdistysten ja muiden yhdistysten kanssa ja myönnämme yhdistyksille avustuksia toiminnan järjestämiseen	Yhdistyksille myönnettyjen avustusten määrä (kaikki toimielimet), eur	50 000 eur	3 240 euroa. Sivistyslautakunta on jakanut avustuksensa heinäkuussa 2018.
Tasapainoinen kuntatalous, tavoitteet:				
Tilikauden ylijäämä. Alijäämää ei synny.	Laadimme talousarvion siten, ettei alijäämää synny ja hoidamme taloutta sen mukaisesti	Tilikauden ylijäämä	Tilikauden ylijäämä (> 0 eur)	Ylijäämä 0,7 milj. eur
Velkamäärä ei kasva yli maan keskitason (kunta ja konserni)	Laadimme talousarvion siten, ettei velkamäärä kasva yli maan keskitason	Asukaskohtainen velkamäärä	Asukaskohtainen velkamäärä alle maan keskiarvon	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Osaava ja motivoitunut henkilöstö				
Henkilöstö jaksaa työssä eläkeikään asti	Tuemme henkilöstön työssä jaksamista erilaisten työjärjestelyiden avulla	Varhe-maksujen kehitys (eur)	Varhe-maksujen kasvu < 0 %	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Hyvinvoiva, osaava ja työstä innostunut henkilöstö	Kehitämme johtamista ja esimiestyötä	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ja sairauspoissaolot	Työtyytyväisyyskysely tehdään seuraavan kerran 2018. Sairauspoissaolot eivät lisäänty	Työtyytyväisyyskyselyn keskiarvo 7,6 (2016: 7,8) Sairauspoissaolojen toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Ammattitaitoinen henkilöstö	Tarjoamme henkilöstölle ammatillista koulutusta	Koulutussuunnitelman mukaiset koulutustunnit (h/hlö)	Koulutussuunnitelma toteutuu suunnitellusti	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä

Tavoitteiden toteutuminen

Alkuvuonna 2018 yleishallinnon toiminta ja talous toteutuivat suunnitellusti. Valtuuston kokouksia pidettiin viisi ja kunnanhallituksen kokouksia kymmenen. Lisäksi pidettiin yksi valtuustoseminaari ja useita valtuuston ja hallituksen iltakouluja. Myös elinkeinotyöryhmä, vanhus- ja vammaisneuvosto ja kyläparlamentti ovat toimineet aktiivisesti.

Virastotalon henkilökunta on muuttanut väistötiloihin Tuulikanteleeseen huhtikuun lopussa. Asiointipiste kuntalaisille avautui väistötiloissa 2.5.2018. Samalla aukioloaikoja supistettiin.

Siirtyminen Rondo R8 –laskutukseen toteutettiin onnistuneesti.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS JA VALTUUSTO
Tulosalue: Työllistäminen
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, työllisyssihteeri, kunnansihteeri

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: työpaja, työllistämishankkeet, työmarkkinatuen kuntaosuus, nuorten työllistäminen, oppisopimuskoulutus

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Työllistämisen tulosalue tarjoaa nuorille ja pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuksia työllistymiseen ja työelämään tai koulutukseen sijoittumiseen. Panostamalla nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen edistetään kuntalaisten ja erityisesti nuorten hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä.

1 000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	144	106	47	44,5
Valmistus omaan käyttöön	14	15		
Menot	-702	-805	-318	39,5
Toimintakate	-544	-684	-271	39,6
Laskennalliset kustannukset				
Vyörytysmenot	-14	-16		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-702	-806	-318	39,5

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET, MITTARIT JA TUNNUSLUVUT

Työllistämisen tulosalueen tuottamat palvelut tukevat kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamista. Tavoitteena on parantaa kunnan työllisyyttä sekä ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Elinkeinoelämän kehittäminen, tavoite:	Toimenpide:	Mittari:	Tavoitearvo:	Toteuma 30.6.2018
Työllisyyden parantaminen	Kunnan työllistämisyksikön toiminnan turvaaminen	Kunnan työttömyysprosentti	Työttömyysprosentin vuosittainen keskiarvo alle 16	keskiarvo 12
	Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistäminen	Kuntaan työllistettyjen pitkäaikaistyöttömien määrä (hlö/v)	Kuntaan työllistettyjen pitkäaikaistyöttömien määrä 17 hlö / v	10 henkilöä
		Työttömien työnhakijoiden määrä (keskim./kk)	Työttömien työnhakijoiden määrä keskim. 300 hlö/kk	keskim. 208 hlö/kk
		Alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat (keskim./kk)	Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä keskim. 27 hlö/kk	keskim. 12 hlö/kk
		Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneet työttömät työnhakijat (keskim./kk)	Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömien työnhakijoiden määrä keskim. 64 hlö/kk	keskim. 46 hlö/kk

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, tavoite:	Toimenpide:	Mittari:	Tavoitearvo:	Toteuma 30.6.2018
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Tuemme nuorten työllistymistä ja opiskelua	<p>Nuorten kesätyöllistämiseen käytettävän määrärahan käyttö (kpl/v)</p> <p>Kunnan nuorille tarjoamat työllistämistoimenpiteet (kpl/v)</p> <p>Nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelman toimeenpano toteutetaan osana nuorten monialaisen palveluverkoston työskentelyä (kpl/v)</p>	<p>Nuorten kesätyöllistämiseen käytetään määrärahaa 70 nuoren työllistämiseen/v</p> <p>Kunnan tarjoamissa työllistämistoimenpiteissä 20 nuorta/v</p> <p>Nuorten monialaisen palveluverkoston kokoukset 2 kpl/v</p>	<p>Kesätyöllistämismääräraha on myönnetty 40 nuoren työllistämiseksi kesäkuun loppuun mennessä.</p> <p>7 nuorta (työpajalla)</p> <p>1 kokous</p>

Nuorten työpajatoiminnan kehittämishanke

Kunta on hakenut vuodelle 2018 opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta 26 250 euroa nuorten työpajatoimintaan yhden ohjaajan (yksilövalmentajan) palkkauskustannuksiin ja avustus myönnettiin täysimääräisenä. Nuorten työpajatoiminta tarjoaa alle 29-vuotiaille mahdollisuuksia ohjattuun ja tuettuun työtoimintaan. Nuorilla on mahdollisuus tutustua työelämään ja saada/ylläpitää ammattitaitoa erilaisissa työtehtävissä.

YTYÄ- Ylä-Savossa on työtä

Kunta on mukana YTYÄ- Ylä-Savossa on työtä hankkeessa, jota hallinnoi Iisalmen kaupunki.

Muuta toiminnassa huomioitavaa:

Työllistämisen tulosalueen tavoitteissa ja toimenpiteissä huomioidaan sähköisessä hyvinvointikertomuksessa esitetyt valtuustokauden tavoitteet ja toimenpiteet.

TE-hallinnon organisaatio- ja virkailijamuutokset ovat edelleen vaikeuttaneet merkittävästi työnhakijoiden ohjautumista kuntiin. Työllistettyjen sekä työllistymistä edistävissä palveluissa olevien määrä on vähentynyt alkuvuoden aikana edellisiin vuosiin verrattuna. SOTE-kunnat ja Lapinlahti ovat jatkaneet tiivistä yhteistyötä työllistämisasiassa.

Aktiivimallin voimaantulo vaikutti osaltaan asiakkaiden ohjautuvuuteen ja työllistymisen mahdollisuuksia aktiivimallin täyttämiseksi tiedustellaan säännöllisesti. Kuitenkin ensisijalla on edelleen nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistäminen.

TOIMIELIN: KUNNANVALTUUSTO JA -HALLITUS
Tulosalue: Ruokapalvelu
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnansihteeri, ruokapalvelupäällikkö

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Terveyskeskuksen keittiö, Sonkajärven koulukeskuksen keittiö ja Sukevan koulun keittiö

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Ruokapalvelu valmistaa ravitsevaa, terveellistä ja taloudellista ruokaa sosiaali- ja terveystoimen ja kunnan sivistystoimen yksiköihin asiakkaiden erityistarpeet huomioiden.

Koulukeskuksen keittiö valmistaa koulun lisäksi Sonkajärven päiväkodin Nallemuorin ateriat.

Sukevan koulun keittiö valmistaa koulun lisäksi Sukevan päiväkodin ja SOTE:n Sukevan yksiköiden ateriat.

Terveyskeskuksen keittiö valmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon tehostettujen palveluasuntojen, kuntoutusosasto Kipinän ja päiväkeskuksen sekä Nallelan ateriat.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	973	984	490	49,8
Menot	-935	-973	-466	47,8
Toimintakate	38	11	24	223,2
Laskennalliset kustannukset				
Poistot	-4	-18	-6	34,0
Vyörytyserät	-21	-24		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-960	- 1 016	471	46,4

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Ateriapalveluiden kilpailukykyinen hinta	euroa / suorite	4,18	4,09

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Arviot suoritteiden määrään tulevina vuosina vaikuttavat seuraavat tekijät. Koulupuolen suoritteet vähenevät oppilasennusteen mukaisesti. Terveyskeskuksen suorittemäärä on palautunut suunnitellulle tasolle

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6
Ateriasuoritteet, terveyskeskus	104 343	110 746	55 480
Ateriasuoritteet, koulukeskus	91 594	94 000	45 435
Ateriasuoritteet, Sukevan koulu	28 869	29 140	14 176
Ateriasuoritteet yhteensä	224 806	233 886	115 091
€ / ateriasuorite, terveyskeskus	4,66	4,48	4,52
€ / ateriasuorite, koulukeskus	3,25	3,52	3,07
€ / ateriasuorite, Sukevan koulu	5,35	5,25	5,30
€ / ateriasuorite, koko ruokahuolto	4,15	4,18	4,09

Suorite kuvaa aterian vaatimaa raaka-aineiden ja työn määrää. Esim. kouluateria on yksi suorite, työpaikka-ateria on 1,25 suoritetta, tehostetun palveluasumisen yhden asiakkaan ateriat/vuorokausi on 4,8 suoritetta. Suorite perustuu Kuntaliiton antamaan suositukseen.

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Asiakkaiden tarpeiden mukainen ruokapalvelu	Asiakaskysely ruokahuollon yksiköissä	Asiakaskysely on tehty	Syky 2018
Uusien ravitsemussuositusten mukaiset ruokalistat käytössä kaikissa ruokapalveluyksiköissä.	Suosittelun mukaiset ruokaohjeet ovat käytössä. Kouluruokasuositus (v. 2017) ja Sairaalaruokasuositus (v. 2010)	Ruokalistat on verrattu ravitsemussuosituksiin käyttöön tulevalla Jamix-ruokatuotantohjelmalla.	Jamix-ruokatuotantohjelma käytössä
Lähiruoan käytön lisääminen	Lähi- ja kotimaisen ruoan käytön lisääminen tulee huomioida seuraavia hankintasopimuksia tehdessä.	Lähi- ja kotimaisen ruoan käytön osuutta on lisätty 2-5 %	Lähiruokaostuksiin käytetty 18 % kokonaiselin-tarvikekustannuksista

Lähiruoan käytön lisääminen.

Nykyisissä hankintasopimuksissa (sopimuskausi 1.5.2017 alkaen) on huomioitu lähiruoan tarjoamisen mahdollisuus niin, että tuoteryhmäkohtaisten osatarjousten jättäminen on ollut mahdollista. Sellaisia ovat mm. tuoreet kasvikset, perunat, marjat ja leipomotuotteet.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS JA VALTUUSTO
Tulosalue: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: SOTE kuntayhtymä, kunnan muu sosiaali- ja terveydenhuolto.

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän (SOTE) tuottamat sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteiset palvelut sekä ympäristöterveydenhuolto.

Erikois- ja erityistason sairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelut.

Kunnan muu sosiaali- ja terveydenhuolto: sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön eläkemenoperusteiset ja Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän lakkauttamisen myötä kunnalle siirtyneet varhe -maksut sekä sosiaalitoimen ja terveydenhuollon järjestöavustukset.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Menot	-17 231	-17 565	- 8 759	49,9
Toimintakate	-17 231	-17 565	- 8 759	49,9
Tehtävän kokonaiskustannukset	-17 231	-17 565	- 8 759	49,9

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tulosalueen tuottamat palvelut tukevat kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamista.

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, tavoite:	Toimenpide:	Mittari:	Tavoitearvo:	Tot. 30.6.
Kuntalaisten terveys ja hyvinvointi kohenevat	Kaikki alla mainitut toimenpiteet	Sairastavuusindeksi	Kelan sairastavuusindeksi vuonna 2015 oli 127,1 (koko maa: 100,0), sairastavuusindeksi ei nouse vuoden 2015 tasosta	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalvelut ovat kuntalaisten saatavilla	Turvaamme toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutuvat palvelusopimuksen mukaisella tavalla	Palvelusopimuksessa arvioidut kustannukset toteutuvat talousarvion mukaisesti (max. 100 %)	Toteuma 49,9 %

Seutukunnallinen yhteistyö/verkotokunnan rakentaminen	Toimenpide:	Mittari:	Tavoitearvo:	
Turvataan kunnan ja seutukunnan edut SOTE-/maakuntauudistuksessa	Teemme tiivistä yhteistyötä muiden kuntien kanssa SOTE-/maakuntauudistuksen valmistelussa ja toteuttamisessa	SOTE-uudistuksen jälkeinen palvelurakenne	SOTE-uudistuksen jälkeinen palvelurakenne on kattava ja laadukas	Sote- /maakuntauudistus siirtynyt vuoteen 2021

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Sonkajärven kunnan palvelusopimuksen mukaisesti kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuotetaan alla olevan yhteenvedon mukaisesti. Tarkemmat palvelukohtaiset toiminnot ja tavoitteet on esitetty Sonkajärven kunnan ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän palvelusopimuksessa 2018 sekä kuntayhtymän talousarviossa 2018.

PALVELU (1 000 €)	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Aikuispsykosiaaliset palvelut	867	910	413	45,4
Aikuissosiaalityö	134	108	67	62,4
Erikoissairaanhoidto, oma tuoteteistettu	743	751	349	46,5
Erikoissairaanhoidto, ostettu, KYS	3 824	3 800	2 132	56,1
Hoito ja hoiva	6 560	6 672	3 274	49,1
Kuntoutus	255	237	148	62,7
Perhepalvelut	670	873	370	42,4
Suun terveydenhuolto	340	365	150	41,1
Vammaispaalvelut	1 722	1 689	836	49,5
Vastaanotto	1 382	1 399	642	45,9
Ympäristötoimi	192	193	94	49
Hallinto, seudullinen	105	101	73	71,9
Palvelut yhteensä	16 793	17 099	8 537	49,9

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Asukasluku	4 075	4 071	4 047
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus, 1 000 €	16 793	17 099	8 537
Maksuosuus/asukas	4 121	4 200	2 110

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS JA VALTUUSTO
Tulosalue: Elinkeinojen kehittäminen
Tilivelvolliset: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Elinkeinotoimi, maaseututoimi, lomatoimi

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Elinkeinojen kehittäminen kuntastrategian mukaisesti. Maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät hoitaa maaseutuhallinnon palvelujen järjestämissopimuksen mukaisesti Iisalmen kaupunki.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	160	82	37	45,7
Menot	-291	-262	-127	48,3
Toimintakate	-131	-181	-89	49,4
Laskennalliset kustannukset				
Vyörytyserät	-2	-1		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-294	-263	-127	48,2

TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET

Elinkeinojen kehittämisen tulosalueen tehtävänä on kuntastrategian tavoitteiden toteuttaminen.

Elinkeinoelämän kehittäminen, tavoite:	Toimenpide:	Mittari ja tavoitearvo:	Tot. 30.6.
Tiivis yritysysteistyö ja yritysvaikutusten arviointi päätöksenteossa	Tapaamme yrittäjiä säännöllisesti ja huomioimme yritysvaikutukset päätöksenteossa	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvaikutusten arviointi on tehty (kpl/v) ja %-osuus kaikista päätöksistä • Kaksi tapaamista/v 	<p>Kymmenen yritysvaikutusten arviointia tehty</p> <p>Yksi tapaaminen yrittäjien kanssa</p>
Yritystoiminta on monipuolista	Tavoittelemme yritysten lukumäärän kasvattamista ja huomioimme yrittäjyyskasvatuksen osana opetuksen suunnittelua perus- ja lukio-opetuksessa	Yritysten lukumäärä ja määrän muutos vuosittain (%)	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Maa- ja metsätalouden/alkutuotannon asemapysyy vahvana	Turvaamme maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä	<ul style="list-style-type: none"> • Maitomäärä, litraa/v • Naudanlihan tuotanto, kg/v 	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Matkailun osuus elinkeinorakenteesta kasvaa	Kehitämme matkailuelinkeinoa	Matkailua harjoittavien yritysten lukumäärä ja määrän muutos, %	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä
Seutukunnallinen yhteistyö/verkostokunnan rakentaminen	Toimenpide:	Mittari ja tavoitearvo:	Tot. 30.6.
Ylä-Savon seutukunnan elinvoimaisuuden parantaminen ja yhteisten voimavarojen hyödyntäminen	Teemme tiivistä seudullista yhteistyötä seudun elinvoiman parantamiseksi	Ylä-Savon seutukunnan väestö- ja työpaikka-kehitys, muutos-%	Toteumatiedot annetaan tilinpäätöksessä

Kunnanhallitus ja valtuusto yhteensä:

1 000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	1 446	1 313	616	46,9
Valmistus omaan käyttöön	14	15		
Menot	-20 476	-21 062	10 365	49,2
Toimintakate	-19 016	-19 734	-9 750	49,4
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-84	-98	-46	46,7
Vyörytysmenot	-86	-101		
Vyörytystulot	318	366		
Muut laskennalliset tulot	72	77		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-20 632	-21 246	-10 411	49,0

TOIMIELIN: SUKEVAN ALUELAUTAKUNTA
Tulosalue: Sukevan alueen palvelut
Tilivelvolliset: Sukevan aluelautakunta, aluesihteerit, kunnaninsinööri

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Sukevan alueen palvelut

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Sukevan aluelautakunta turvaa yhteistyössä muiden lautakuntien kanssa kunnalliset lähipalvelut Sukevan alueen asukkaille sekä vahvistaa Sukevan alueen yhteisöllisyyttä.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	25	24	10	41,7
Menot	-130	-138	-77	56,0
Toimintakate	-105	-114	-67	59,0
Laskennalliset kustannukset				
Poistot				
Vyörytyserät	-7	-9		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-137	-147	-77	52,6

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Kuntalaiset ovat tyytyväisiä yhteispalvelun toimintaan	Asiakastyytyväisyys 1-5	4	Ei mitattu
Hyvät liikuntapalvelut, joiden käyttöön ja omaehtoiseen liikkumiseen kannustaminen	Liikuntatilojen käyttäjämäärät - kuntosali - liikuntasali Liikunnalliset tapahtumat sekä omaehtoinen liikkuminen lisääntyy	120 käyttäjää/vuosi 20 vuoroa/viikko 5	137 18 2
Yhteistyö yhdistysten kanssa mm. tapahtumia järjestäen	Kulttuuri- ja matkailutapahtumien lukumäärä	3	2
Kirjastopalveluiden kehittäminen yhteistyössä kirjastotoimen kanssa	Kirjastopalveluiden käyttö	+ 10 % edellisvuoteen verrattuna	Toteumatieto annetaan tilinpäätöksen yhteydessä
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Nuorisotilan ohjauserät	2 kertaa/viikko	1,5 kertaa/vk

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Asiakaspalautteiden käsittely ja toiminnan kehittäminen asiakaslähtöisesti.
2. Omatoimikirjaston toteutuminen, jolloin kirjaston käyttö lisääntyy.
3. Yhteistyö nuorisotoimen kanssa nuorille suunnatun palvelun kehittämiseksi.
4. Laavun rakentaminen rantatien varteen rantareitin käytön monipuolistamiseksi.
5. Ulkoilualueiden käytön aktivointi mm. liikuntatapahtumia järjestämällä.
6. Kylätapahtumien markkinointi.
7. Kyläläisten aktivointi vapaaehtoistoimintaan kylän elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Kävijämäärät Yhteispalvelussa/työpäivä	72	80	69
Sisäliikuntavuorot, kpl/viikko	17	20	18
Kuntosalin käyttäjät, hlöä	130	125	137
Alueella järjestetyt tapahtumat			
- lukumäärä	8	8	4
- kävijämäärät yhteensä	5 500	6000	4500

Tavoitteiden toteutuminen

1. Asiakaspalautteet on käsitelty ja toimintaa kehitetty asiakaslähtöisesti.
2. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön kesäkuussa.
3. Nuorisotila on ollut avoinna 1,5 kertaa/viikko.
4. Laavukota, biokäymälä ja halkovaja valmistuivat Sukevanjärven rantareitin varteen.
5. Yhteistyösopimus Original Sukeva tapahtumajärjestäjän kanssa.
6. Kylätapahtumia on markkinoitu tiedottein sekä kunnan markkinointiryhmän suunnitelmien mukaisesti.
7. Järjestettiin toiminnallinen tapahtuma ja kuntosaliohjausta ikäihmisille sekä monipuolinen palvelupäivä kylän elinvoimaisuuden lisäämiseksi.

Sukevan kylä valittiin Kirkonkylät palvelukeskuksina –hankkeeseen seitsemän muun Pohjois-Savon kylän lisäksi. Hankkeen aloituspalaveri pidettiin 24.1.2018 ja kyläilta 27.2.2018. Sukevan ydinryhmä on kokoontunut kevään aikana kaksi kertaa. Hankkeen myötä verkostoituminen eri toimijoiden kanssa on lisääntynyt ja Sukeva on saanut aluelautakunnan ja asiointipisteen ansiosta positiivista julkisuutta.

TOIMIELIN:	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tulosalue:	Varhaiskasvatus
Tilivelvolliset:	Sivistyslautakunta, lautakunnan esittelijä, varhaiskasvatuksen vastaava viranhaltija, päiväkodinjohtajat

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Nallemuorin päiväkotiki ja päiväkodin satelliittiyksikkö Nallela, Männikön päiväkotiki, Sonkajärven ja Sukevan perhepäivähoito sekä lasten kotihoidontuki ja kotihoidontuen kuntalaisä.

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksen perusteiden mukaisesti päivähoidon palveluihin sisältyy päiväkotihoido ja esiopetus Nallemuorin ja Männikön päiväkodeissa, vuorohoito Nallemuorin päiväkodin satelliittiyksikkö Nallelassa sekä perhepäivähoitajan kotona järjestettävä perhepäivähoito.

Lasten kotihoidon tuki on päivähoitopaikalle vaihtoehtoinen lapsen hoidon järjestämisen muoto.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää ja kehittää lapsille turvallisia, monipuolisia ja yksilölliselle kehitykselle ja oppimiselle myönteisiä varhaiskasvatuspalveluja yhdessä vanhempien ja muiden lapsia ja lapsiperheitä tukevien tahojen kanssa.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	159	139	76	54,9
Menot	-1 546	-1 617	- 828	51,2
Toimintakate	-1 387	-1 478	- 752	50,9
Laskennalliset kustannukset				
Poistot	-2	-5	- 2	44,9
Vyörytyserät	-40	-46		
Muut laskennalliset menot	-12	-12	-7	59,0
Muut laskennalliset tulot	12	12	7	59,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 600	-1 681	-838	49,9

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Perheiden tarpeiden mukainen päivähoito	Hoitomuoto toteutuu perheiden ensisijaisen tarpeen mukaan, % hakijaperheistä	90 %	94 %
Päivähoidon hyvä saatavuus	Jonotusaika, päiviä	< 2 viikkoa < 4 kuukautta	< 2 viikkoa < 4 kuukautta

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Tuotetaan laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja joustavasti noudattaen asiakaslähtöistä ja vastuullista toimintatapaa.
2. Päivähoidon hyvä saatavuus turvataan järjestämällä hoitopaikka lainsäädännön rajoissa ja myös virikehoito järjestetään ennen neljän kuukauden määräaikaä. Seurataan aktiivisesti perheiden hoidontarpeita, ja tuodaan ne esille sekä esitetään niihin kohdistuvat lisäresurssien muutostarpeet.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Päiväkotipaikat	96	98	98
Ryhmäperhepäivähoitopaikat	0	0	0
Perhepäivähoitopaikat	37	28	28
Hoitopäivät yhteensä	14 900	17 000	8 476
Päiväkotihoido	10 517	11 000	6 572
Ryhmäperhepäivähoito	0	0	0
Perhepäivähoito	4 383	4 000	1 904
Esiopetuksen toimintapäivät	2 464	2 050	1 306
Esiopetuksessa lapsia	28	16	27
Pelkässä esiopetuksessa	10	6	4
0-6-vuotiaat	213	180	189
Osuus väestöstä	5.2	4.3	5.3
Kotihoidontuen piirissä	95	80	64
Kotihoidontuki € / lapsi	1 800	1 700	1 630
Kotihoidontuen kuntalisän saaja	24	20	24
Päivähoidossa lapsia 0-6-vuotiaista	64 %	65%	67%
Ph:kustannus/lapsi	7 000	7 000	6 000€

Perustelut

Varhaiskasvatukseen ympäristöön kiinnitetään erityistä huomiota, niin että se olisi kehittävä, opettava sekä terveellinen ja turvallinen. Varhaiskasvatusympäristö kattaa niin fyysisen, psyykkisen kuin sosiaalisen ympäristön ja siksi kiusaamisen ehkäisyyn panostetaan tätä kautta. Tilojen ja ympäristön on oltava turvallisia ja siksi niiden suunnittelussa otetaan huomioon myös liikuntarajoitteiset lapset.

Varhaiskasvatusta määrittää valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma ottaen huomioon paikallisuuden. Uusi varhaiskasvatuslaki edellyttää vanhempien ja lasten mielipiteiden ja toivomuksien kuulemistä ja heidän osallisuutensa lisäämistä suunnittelussa. Vanhemmille ja lapsille tehdään kyselyjä ja varhaiskasvatuskeskusteluissa painotetaan vanhempien vaikuttamisen tärkeyttä. Päiväkodeissa lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisesta vastaavat lastentarhanopettajat.

Uudistuneen varhaiskasvatuslain muutoksen myötä varhaiskasvatusta, päivähoitoa ja vuorohoitoa järjestetään päiväkotiryhmissä ja perhepäivähoidossa perhepäivähoitajien kotona. Vuorohoitoyksikön uudistuksen myötä vuorohoitoa järjestetään Nallemuurin päiväkodin satelliittiyksikössä (= eri osoitteessa kuin varsinaisen päiväkotin) Nallelassa.

Perhepäivähoito vähenee varhaiskasvatuslaki uudistuksen sekä perhepäivähoitajien eläköitymisen myötä. Päiväkotipaikkoja laajennetussa Nallelassa on enemmän ja yhteensä 36 paikkaa (verrattuna aikaisemmat ryhmäperhepäivähoitokodit olivat 12-paikkaisia).

Tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatukseen asiakasmaksut alentuivat alkuvuodesta 2018 aikana ja tämä vaikuttaa varhaiskasvatukseen arvioituihin asiakasmaksutuloihin hieman alentuvasti.

Vuorohoidon tarpeen kasvaminen näkyy henkilöstökuluissa eli on tarvittu lisätyövoimaa vuorotyön takia. Vuorotyö ja hoitoajat ovat vaihdelleet klo 4.30-23.30 välillä maanantaista sunnuntaihin ja muutamia yövuoroja klo 21-06 välillä on myös toteutunut.

Perhepäivähoitajien eläköityessä ja perhepäivähoidon kysynnän laskiessa on ollut tarve muuttaa paikkoja päiväkotipaikoiksi. Lisäksi pieniä alle 3-vuotiaita on suhteellisen paljon varhaiskasvatuspalveluissa ja tämä tarkoittaa pienempiä ryhmäkokoja päiväkodeissa. Vuorotyön ja alle 3-vuotiaiden hoidon takia henkilöstöresurssia kuten henkilökohtaiset avustajat tarvitaan myös erityisen tuen lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tulosalue: Koulutoimi
Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, koulujen rehtorit

Tulosalueeseen kuuluvat tulosityksiköt: Rutakon koulu, Sukevan koulu, Lyseotien koulu, Sonkajärven lukio, sivistystoimen hallinto

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus: Sonkajärven koulut toimivat kahdessa keskuksessa: Sonkajärven koulukeskuksessa ja Sukevan perhepalvelukeskuksessa. Perusopetuksen tehtävänä on taata kaikille kunnassa asuville lapsille tasapuoliset ja suotuisat olosuhteet kasvulle, oppimiselle ja kehitykselle.

Sonkajärven lukiokoulutuksen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille monipuoliset jatko-opintovalmiudet kotipaikkakunnan yleislukiassa.

Koulujen yhteistyön avulla toiminta on taloudellista ja herkästi muutoksiin sopeutuvaa.

Tuloslaskelma 1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	248	163	81	49,9
Menot	-4 054	-4 123	-2 072	50,2
Toimintakate	-3 806	-3 960	-1 990	50,3
Laskennalliset kustannukset				
Poistot	-18	-15	-8	52,3
Vyörytyserät	-80	-86		
Muut laskennalliset menot	-21	-20	-10	51,5
Muut laskennalliset tulot	21	20	10	51,5
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 172	-4 244	-2 090	49,2

TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
OPPIMINEN			
päättötodistuksen saaneet % ikäluokasta	% ikäluokasta	100 %	53/53 100 %
toisen asteen opiskelupaikan saaneet kevään yhteishaussa	% ikäluokasta	100 %	100 %
LUKIO-OPINNOT			
lukioon ensisijaisesti hakevien lukumäärä	% ikäluokasta	40 %	24/53 45 %
lukio-opintojen suorittamiseen kulunut aika (suomi äidinkielenä)	vuosina	3 v	14/15 3 v 1/15 4 v
opinnot keskeyttävien lukumäärä/päättötodistuksen saaneiden määrä	% ikäluokasta	0 %	1/21
KOULUKYYDIT			
koulukuljetuksen keskimääräinen kustannus/kuljetusoppilas	€/kuljetusoppilas	muutos vuositasolla alle 5 %	po: 794 €/opp. lu: 804 €/opp.
SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY			
Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy	oppilashuollon palvelujen saatavuus/henkilöstön määrä psykologin ja kuraattorin työpanos/opp.määrä	koulupsykologi 40 % työajasta Sonkajärvellä koulukuraattorin työajasta 40 % Sonkajärvellä asiakastyytyväisyyskeskelyn mukaan	toteutunut suunnitellusti
Nuorisotakuun toimeenpano	Etsivän nuorisotyöntekijän tilastot Opintonsa keskeyttäneiden määrä	<5 % ikäluokasta	3

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

Sivistystoimen hallinto

1. Tuottaa laadukkaat sivistystoimen palvelut kouluille ja kuntalaisille sekä tekee yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, mm. seudullisesti ja paikallisesti. Sivistystoimen johtoryhmä vastaa kunnan koulutoimen kehittämisestä sekä oppilashuollosta yhteistoiminnassa varhaiskasvatuksen kanssa.
2. Järjestää yksilöllisen ja yhteisöllisen oppilashuollon ja varhaisen puuttuminen yhteistyössä Ylä-Savon Soten kanssa (erityisopetus, koulupsykologin ja –kuraattorin palvelut)
3. Hoitaa sivistystoimen henkilöstöasioita, esim. tiedotus, täydennyskoulutus, työolosuhteet ja työterveys-huolto.
4. Hallinnoi hankkeita.
5. Vastaa sivistystoimen kiinteistöjen varauksista, vuokrien laskutuksesta sekä asiakasrekisterin ylläpidosta.
6. Turvaa Etsivän nuorisotyöntekijän työn jatkumisen
7. Tehostaa oppilaanohjausta henkilöstön koulutuksen kautta.

Perusopetus

1. Kunnan kahdessa perusopetustoimipisteessä järjestetään oppilaan oman tason mukaista perusopetusta. Uusi opetus suunnitelman otetaan käyttöön 1.8.2017 vuosiluokilla myös perusopetuksen vuosiluokilla 7 ja portaittain vuosina 18-19 vuosiluokilla 8 ja 9 kokonaisuudessaan.
2. Järjestetään yksilöllinen ja yhteisöllinen oppilashuolto ja varhainen puuttuminen yhteistyössä Ylä-Savon Soten kanssa
3. Järjestetään aamu- ja iltapäivätoimintaa, mm. iltapäiväkerho, koulujen kerhotoiminta yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.
4. Huoltajien, varhaiskasvatuksen ja koulun välisen yhteistyön toteuttaminen aktiivisesti.
5. Maahanmuuttajataustaisen oppilaiden koulupolun tukeminen (s2 –opetus, tehostettu tuki)

Lukio-opetus

1. Tarjotaan laadukasta lähilukio-opetusta, joka hyödyntää nykyaikaisia opetusmetodeja, kuten etä- ja virtuaalioppimista. Toisaalta lähilukion vahvuutena on henkilökohtainen opintojen ohjaus.
2. Toimitaan yhteistyössä alueen muiden toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa.
3. Tarjotaan opiskelijoille mahdollisuus kansainvälistymiseen erilaisten hankkeiden avulla.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
oppilasmäärä (ei sis. esiop. + lukio)	368	364	368
esiopetus (koulutoimi)	13	12	13
Sukevan koulu	43	43	40
Rutakon koulu	193	197	197
Lyseotien koulu	132	124	131
Sonkajärven lukio	51	57	51
henkilöstö	49,5	50	49,5
opettajia (virassa kpl)	39	40	39
koulunkäynninohjaajia (vak. + ma.)	8,5	9,5	9,5
toimistohenkilöstö	2	2	2
kerhotunnit/vko	6	10	7
kerhoissa käyneitä	90	150	100
tuntikehys/perusopetuksen oppilas		1,8	1,8
tuntikehys/lukion oppilas		1,8	1,8
kuljetusoppilaiden määrä kpl (%)	368	60 %	po 201 lu 28
toimintakate/perusopetuksen oppilas	8 247	8 757	4 400
toimintakate/lukion opiskelija	10 956	9 911	5 400

*kuluvalle vuodelle ei ole vielä tuloutettu kaikkia tukia ja avustuksia

*po = perusopetus

*lu =lukio

Toteuman arviointia 30.6.2018

- Koulutoimi on toteuttanut toimintaansa em. talousarviossa esitettyjen tavoitteiden ja perustelujen mukaisesti.
- Oppilashuolto ja syrjäytymisen ehkäisy toteutui tarkastelujaksolla suunnitellusti. Kuraattorin palvelut toteutuivat edelleen hyvin, ja oppilaiden/opiskelijoiden pääsy kuraattorin palveluihin toteutui lakisääteisen ajan mukaisesti. Koulupsykologin saatavuudessa oli puutteita tilikauden 2017 loppupuolella sekä alkuvuonna 2018. Tämä johtui vaihtuvuudesta koulupsykologien osalta. Koulupsykologien saatavuudessa on vajetta ja rekrytointi haasteellista. Loppukevään osalta tilanne normalisoitui vastaamaan palvelusopimuksen tilannetta.
- Syrjäytymisen ehkäisyyn ja oppilaiden tukemiseen kehitettiin srk:n, liikunta- ja nuorisotoimen sekä koulutoimen kanssa uusia yhteistyömalleja, jotka koettiin hedelmälliseksi.

- Yhteistyötä perhe- ja lapsipoliittisten toimijoiden sekä muiden tukitoimien piirissä työskentelevien toimijoiden kanssa on tiivistetty käytännön työn ja myös suunnitelma- ja strategiatasolla. Hallituksen kärkihankkeen, ns. Lape -ohjelman, joka tähtää lapsi- ja perhepoliittisten palvelujen kehittämiseen, osalta on nimetty vastuuhenkilöt, sekä osallistuttu seudulliseen kehittämistyöhön.
- Oppilasmäärä on laskeva syntyvyyden alenemisen ja muuttoliikkeen yhteisvaikutuksesta. Kuitenkin myös uusia lapsiperheitä on muuttanut kuntaan.
- Koulutoimen hallintoon varatuista avustuksista on toteutunut n. puolet.
- Työhyvinvoinnin tueksi on toteutettu työnohjausta niissä yksiköissä, joissa siihen on koettu tarvetta. Osassa kouluissa laajamittaiset terveystarkastukset osana työterveyshuoltoa toteutettiin keväällä 2018.
- Koko henkilöstö osallistui mm. tietoturvakoulutukseen.

Perusopetuksen hankkeina jatkavat kerhotoiminnan kehittämishanke, sekä koulutuksellisen tasa-arvon lisäämisen hanke, jonka myötä saatavalla rahoituksella on pystytty tukemaan oppilaiden tasavertaisia opiskelumahdollisuuksia jakotunneilla ja koulunkäynninohjaan tukemana. Opettajien täydennyskoulutus liittyy vuonna 2018 enimmäkseen uuden opetussuunnitelman sisältöjen, toimintakulttuurin, työyhteisön hyvinvointiin ja uusien työtapojen omaksumiseen. Erasmus+-projekti What's Appening (kansainvälisyysuhanke tablettien hyödyntämiseen opetuksessa) jatkuu vuodelle 2019. Tällä toteutetaan opettajien kansainvälisiä täydennyskoulutuskursseja. Opiskelijoiden opintoretkeä suuntautui kotimaan lisäksi mm. Berliiniin ja Prahaan.

Lukion yrittäjyysuhanke "Lyyti" loppui vuoden 2018 maaliskuun loppuun hankkeen päättyessä tuolloin. Sen avulla toteutettiin lukiolaisten yrittäjyyskontakteja, vierailuja sekä lukioiden yrittäjyyskasvatusstrategia.

Osana opetukseen sisällytetään myös yrittäjyyskasvatus. Alakoulun Yrityskylät (1.-2. luokat, 6. luokkien maakunnallinen yrityskylä-projekti) toteutuivat kevätlukukaudella 2018.

Sonkajärven lukio on mukana Ylä-Savon Mahis-toiminnassa, jonka tavoitteena on mahdollistaa nuorten opiskelu sekä lukiossa että ammattikoulussa. Opiskelijan on mahdollista suorittaa kaksois- tai jopa kolmoistutkinto. Lukion opiskelijoista yksi opiskelija osallistui Mahis-opiskeluun.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tulosalue: Joukkoliikenne
Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, joukkoliikenteen yhdyshenkilö

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Järjestetään joukkoliikennettä kunnan alueella ja asiointiliikennettä lähiseuduille mahdollisimman kattavasti, mutta kustannustehokkaasti yhteistyössä koulutoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kuljetusten kanssa.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutettu	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat					
Tulot	28	13	13	13	99,8
Menot	-70	-70	-76	-36	47,2
Toimintakate	-42	-57	-63	-23	36,5
Tehtävän kokonaiskustannukset	-70	-70	-76	-36	47,2

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

1. Joukkoliikenteen maksujärjestelmien ”Waltti” ja seutulippu käyttö
2. Säilyttää alueen palvelutason mukainen joukkoliikenne yhdessä Ely-keskuksen ja muiden kuntien kanssa.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
myytyjen seutulippujen lkm	128	140	
kunnan tuki €/lippu/kk	101	70	
seutulipun asiakashinta/kk	65	65	
Walttikortin kunnan subventioista laskettu nousukorvaus	-	50	
Kunnan maksettavat nousukorvaukset ja arvopilut yhteensä	-	3 020	

Toteuma 30.6.

lipputuote:	myydyt liput	kunnan subventio yht.
seutulippu	47	3 800 e
Waltti-lippu	71	1 642 e

PERUSTELUT

Sonkajärven Kuntastrategiassa keskeisenä osa-alueena on asuminen ja ympäristö. Liikenneyhteyksillä tuetaan asumista. Tavoitteena on, että kunnassa on hyvät liikenneyhteydet ja pali-liikenne tukee muuta joukkoliikennettä. Kuntastrategian mukaisesti vahvistetaan seudullista elinvoimaisuutta aktiivisella yhteistyöllä joukkoliikennepalvelujen järjestämisessä verkostokuntien kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen

Joukkoliikennettä säätelevä lainsäädäntö on monin tavoin muutosvaiheessa, ja vaikuttaa monin tavoin myös kuntien toimintaan. Ely-keskuksen kanssa järjestettävän joukkoliikenteen kustannuksista siirtyy kulu- van vuoden aikana 20 % kuntien maksettavaksi.

Keväällä 2018 toteutettiin kysely kuntalaisille kesäajan liikenteen tarpeellisuudesta Sukeva-Sonkajärvi- lialmi välillä. Kyselyn perusteella päätettiin kokeilla kesäajan liikennöintiä ko. välillä.

Muilta osin toiminnot on toteutettu asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

TOIMIELIN:	Sivistyslautakunta
Tulosalue:	Vapaa sivistystoimi
Tilivelvolliset:	Sivistyslautakunta, kansalaisopiston rehtori, kirjastotoimenjohtaja, kulttuurisihteeri

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuritoimi

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston tavoitteena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Kansalaisopisto tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi, yhteisöllisyydelle ja osallisuudelle. Opiston tavoitteena on edistää yksilön persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Kirjasto

Yleisiä kirjastoja koskevan lain (29.12.2016/1492) mukaisesti kirjastotoiminnan tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä tarjota mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Kirjastotoiminta tukee ja edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Sonkajärven kunnankirjasto toimii näiden tavoitteiden edistämiseksi osana Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi yhdessä aktiivisten kulttuuritoimijoiden ja järjestöjen kanssa edistää ja kehittää kulttuurin harrastusta tarjoamalla tiloja, tukemalla toimintaa ja järjestämällä tapahtumia.

1.000 €	TP 2016	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	60	66	22	33,3
Menot	-703	-734	-371	50,5
Toimintakate	-643	-668	-349	52,3
Laskennalliset kustannukset				
Vyörytyserät	-39	-47		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-742	-781	-371	47,5

**Kansalaisopisto
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Asiakaskyselyn toteuttaminen	asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	keskiarvo vähintään 4	4,57
	avoin palaute toiminnan kehittämiseksi	kehittämisehdotukset	Kehittämisehdotukset kirjattu ja huomioitu seuraavan lukuvuoden suunnittelussa.
Terveyttä ja hyvinvointia käsittelevien luentojen järjestäminen yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.	luentojen ja tapahtumien lukumäärä luennoille osallistuneiden määrä	8	9
		120	307

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Toteutetaan asiakaskysely kevätlukukauden 2018 aikana.
2. Toimitaan yhteistyössä paikallisten yhdistysten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2016	TA 2018	Tot. 30.6.
Oppituntien lukumäärä	3 401	3 500	1 686
Opiskelijoiden lukumäärä	810	720	599
Toimintakate, 1000 €	240	264	136
€/oppitunti	71	75	81
€/opiskelija	296	366	227

**Kirjasto
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Sonkajärven kirjaston käytön mahdollistaminen myös varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella toteuttamalla omatoimikirjastoratkaisu.	kävijät lainojen määrä	kasvua 10 % kasvua 10 %	Toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
Kirjaston kotipalvelutoiminnan kehittäminen asiakkaille, jotka eivät iän, sairauden, liikuntaesteiden tai näkövammaisuuden vuoksi voi itse asioida kirjastossa.	kotipalveluasiakkaiden määrä	≥ 10	8
Celia-äänikirjapalvelun käytön edistäminen. Celia-kirjaston palvelut on tarkoitettu kaikille, joille painetun tekstin lukeminen on vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi hankalaa.	Celia-asiakkaiden määrä	≥ 10	7
Kirjastopalvelujen markkinoinnin kehittäminen.	markkinointi- ja viestintäsuunnitelman laatiminen painetut ja sähköiset esitteet eri kohderyhmille, esim. lapset, aikuisväestö, seniorit	suunnitelma tehty esitteet eri kohderyhmille tehty	Toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä Toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä

Omatoimikirjasto tarkoittaa kirjastotilaa, johon on asennettu asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistava järjestelmä. Asiakas pääsee kirjastotilaan myös palveluajan ulkopuolella, mikäli hänellä on kirjastokortti ja voimassa oleva tunnusluku. Omatoimiaikana kirjastossa ei ole henkilökuntaa, mutta tiloissa on tekninen valvonta, mm. kamera- ja kulunvalvonta. Omatoimikirjastossa voi lainata ja palauttaa aineistoa, käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ja työskennellä.

Omatoimikirjasto otettiin käyttöön Sukevalla 15.6.2018. Omatoimikirjasto on avoinna päivittäin klo 7–21. Asiakaspalveluajat ovat säilyneet ennallaan.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Kunnan investointiohjelmaan varataan 40 000 € Sonkajärven omatoimikirjaston toteuttamiseen. Hankkeeseen on saatu Itä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä 20 000 euron avustus. Avustus tulee käyttää 31.12.2018 mennessä.
2. Kirjaston kotipalvelutoimintaa kehitetään yhteistyössä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa.
3. Kirjastopalvelujen markkinointia kehitetään henkilökunnan täydennyskoulutuksella ja työryhmätyöskentelyllä.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Lainaukset	60 369	65 000	30 715
Kirjastokäynnit	43 495	43 000	20 664
Verkkokäynnit	11 601	10 000	6 229
Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä	1 863	1 000	231
Toimintakate, 1000 €	269	283	153
€/ asukas	64	67	38

Perustelut

Talousarviossa esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet edistävät kuntastrategian 2017-2021 mukaisesti kattavien kirjastopalveluiden järjestämistä Sonkajärvellä ja Sukevalla.

**Kulttuuri
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Järjestetään tasokkaita konsertteja tai teatteriesityksiä varhaiskasvatukseen osallistuville, ala- ja yläkoululaisille sekä lukiolaisille. Jatketaan Konserttikeskuksen kanssa Konsertti joka kouluun -sopimusta	tapahtumien määrä / koulut ja päiväkodit / lukukausi	vähintään yksi esitys jokaiselle koululle ja päiväkodille lukukauden aikana	2
Jatketaan museoiden esineiden valokuvausta ja luettelointia Museo-liiton hallinnoimaan Museo-trio –museotietokantaan Kuopion maakuntamuseon lisenssien kautta. Luetteloidaan tietokantaan Pullomuseon esineet.	valokuvattujen esineiden määrä luetteloitujen esineiden määrä luetteloitujen esineiden määrä niiden kokonaismäärästä	600 200 20 %	Toteumat raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
Toteutetaan vuosittainen valokuvanäyttely vanhoista paikkakunnan valokuvista.	näyttelyn tuottaminen	Näyttely esillä Sonkajärvellä.	Toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
Toteutetaan kulttuurimatkoja teattereihin ja konsertteihin. Järjestetään vuosittainen teatteri-, elokuva- tai konserttimatka alakoulun 3.- 4. luokkien oppilaille.	kulttuurimatkojen ja niihin osallistuneiden määrä toteutuneiden matkojen määrä	4 matkaa 200 osallistujaa 1	3 120 1
Varmistetaan lasten ja nuorten mahdollisuus saada musiikin taiteen perusopetusta kustantamalla riittävä määrä opiskelijapaikkoja Ylä-Savon musiikkiopistossa.	opiskelijapaikkojen määrä	26	27

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Toteutetaan monipuolisia kulttuuritapahtumia resurssien puitteissa yksin tai yhdessä muiden kulttuuri-alan toimijoiden kanssa. Syksyllä vietetään Ylä-Savon yhteistä kulttuurin teemaviikkoa ja kulttuurifoorumia. Tuetaan aktiivista harrastustoimintaa, kehitetään ja ylläpidetään harrastetiloja. Järjestetään kulttuurimatkoja.
2. Tehdään aktiivista alueellista yhteistyötä ja yhteishankkeita Ylä-Savon muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.
3. Järjestetään monipuolista näyttelytoimintaa Sonkajärven kirjastotalon ja Jyrkkäkosken ruukin näyttelytiloissa.
4. Ylläpidetään museotoimintaa Kansainvälisellä pullomuseolla, Sonkajärven kotiseututalolla ja Jyrkkäkosken ruukilla.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Kulttuuritapahtumat	13	10	4
Koululaisesitykset ja lasten tapahtumat	10	10	5
Museokäynnit Jyrkkäkosken ruukilla, Pullomuseolla ja Kotiseututalolla	5 000	5 000	-
Kulttuurimatkoja	5	4	3
Näyttelyt, lkm	13	12	5
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	29	26	27
Kulttuuriavustusta saavat järjestöt, lkm	1	3	1
Toimintakate € / asukas	32	30	15

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA
Tulosalue: Nuoriso- ja liikuntatoimi
Tilivelvolliset: Sivistyslautakunta, nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri

Tulosalueeseen kuuluvat tulosityksiköt: Nuoriso- ja liikuntatoimi

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus: Nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorisolaissa nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, nuorten kasvun, itsenäistymisen ja terveiden elintapojen tukemista, sosiaalista vahvistamista sekä nuorten kasvu- ja elinolojen parantamista. Toiminnan painopiste Sonkajärvellä on alle 20-vuotiaissa nuorissa ja etsivässä nuorisotyössä alle 29-vuotiaissa.

Liikuntatoimen tehtävänä on ylläpitää kuntalaisille perusliikuntapalveluja, valvoa liikuntapaikkojen ja alueiden olosuhteita sekä edistää kuntalaisten liikunnallista ja terveellistä elämäntapaa. Liikuntatoimi toimii myös eri seurojen ja järjestöjen välisen yhteistoiminnan ylläpitäjänä.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	57	50	17	35,2
Menot	-383	-382	-193	50,4
Toimintakate	-326	-333	-175	52,7
Laskennalliset kustannukset				
Vyörytyserät	-10	-11		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-393	-393	-193	49,0

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Tarjota nuorille mielekästä toimintaa	Tilastoidut nuorten käyntikerrat kahvilassa + tapahtumat	2 000	1 500
Tarjota nuorille mahdollisuus omaehtoiseen vapaa-ajanviettoon	Kasperin ja Nurtin toimintakerrat	keskiarvo 20/15 kävijää per aukiolokerta	23/15
Nuorisotoiminnan ja sen eri muotojen kehittäminen	Keskustelu, nuorten osallisuuden aktivointi, yleisimpien some –kanavien käyttö tiedottamisessa ja toiminnassa	Mielekästä tekemistä, jokaiselle jotakin, tavoitteena suuri osa nuoria	Toteutunut suunnitellusti.
Nuorten retkien ja tapahtumien kehittäminen	Yhteistyö nuorisovaltuuston sekä muiden nuorisojärjestöjen kanssa	Osallistujamäärät ja positiivinen palaute	Osa reissuista toteutuu ja osa ei
Liikuntahallin käyttö	Varatut vuorot %	75 % iltavuoroista (klo 16-21) varattu	noin 65 % varattu
	Arvio kävijämäärästä/vuosi	20 000 henkilöä/vuosi	noin 8 000 kävijää
Jäähallin käyttö	Käyttötunnit/vuosi	1 300	622 tuntia/ 8 433 kävijää
Kuntosalin käyttö	Lunastettuja avaimia/kpl	600	620

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Nuorille järjestetään mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn.
2. Nuorisotyön eri menetelmin tuotetaan palveluja, jotka edesauttavat nuorten sosiaalista vahvistumista ja elämänhallintaa.
3. Hankitaan ja uudistetaan käyttäjien toiveet huomioon ottaen liikuntapaikkoja sekä -välineitä.
4. Nuoriso- ja liikuntatoimessa hyödynnetään seutukunnallista ja moniammatillista yhteistyötä.
5. Jaetaan harkinnanvaraiset järjestö- ja seura-avustukset määriteltyjen säännösten mukaisesti.
6. Pyritään säilyttämään liikuntapaikkojen hintataso yksittäisten käyttäjien sekä seurojen kannalta edullisena.

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Avoin nuorisotilatoiminta			
Nuorisotilojen kävijämäärät ka/ilta, Sonkajärvi/Sukeva	24/14	20/15	23/15
Nuorisotilat avoinna kertaa Sonkajärvi / Sukeva	79/60	80/40	41/26
Kulttuurinen nuorisotyö			
Tapahtumat	19	20	6
Nuorten kuuleminen ja nuorten vaikuttajaryhmien tukeminen			
Nuorisovaltuuston toiminnassa olevat nuoret/kpl	16	17	16
Erityisnuorisotyö			
Yökahvila krt/vuosi	32	20	20
Kävijämäärä ka/ilta	38	30	28
Katupäivystys iltoja krt/vuosi	0	1	
Liikuntatoimen tunnusluvut			
Liikuntahallin varausprosentti (iltakäyttö)	65 % (n. 20 000 kävijää)	75 %	noin 65 % varattu ~8000 kävijää
Jäähallin käyttötunnit vuodessa	1 218 h	1 300 h	622 h/ 8 433 kävijää
Liikuntatapahtumat krt/vuosi	27	15	13
Kuntosalin lunastetut avaimet kpl/vuosi	657	600	620

Tavoitteiden toteutuminen

Nuorisotoimessa on tilojen kävijämäärät saatu pitkäjänteisellä työllä jälleen uuteen nousuun. Uusi sukupolvi on löytänyt toimintojen pariin, jota on edesauttanut mm. vakiinnutetut aukioloajat sekä liikuntatilojen avaaminen nuorten käyttöön. Tilatoiminnassa yhteistyö seurakuntien kanssa on ollut ensiarvoisen tärkeää nuoriso- ja liikuntasihteerin jaksamisen kannalta.

Nuorisotoimi on kevään aikana vankistanut yhteistyötä muiden toimijoiden (mm. koulu ja srk) kanssa erilaisten ryhmien vetämisessä. Yhteisesti sovituilla kuvioilla on tavoitettu syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja saatu käsiteltyä elämänhallintaan liittyviä asioita varsin hyvin tuloksin.

Nuorisovaltuusto on jatkanut aktiivista tekemistään ja sen jäsenten avulla nuorisotoimi mm. päättää mitä tapahtumia ja retkiä vuoden aikana järjestetään. Nuorisovaltuusto otti kevään aikana isoja harppauksia eteenpäin myös seudullisessa yhteistyössä.

Liikuntapuolella on toimintaa saatu kehitettyä edelleen. Kuntosalin puolella on tatami otettu asiakkaiden käyttöön ja hankittu juoksumatto. Toimintaa suunnitellessa pyritään kuuntelemaan kävijöiden toiveita mahdollisimman paljon. Joitakin hankintoja luonnollisesti rajoittaa kuntosalin varsin pieni tila. Alkuvuodesta kuntosalin käyttö myönnettiin ilmaiseksi yli 70-vuotiaille, josta saadun hyvän palautteen myötä ikäraja laskettiin koskemaan kaikkia eläkeläisiä. Tämä muutos astuu voimaan alkusyksystä.

Ulkoliikuntapaikoilla kävijämäärät ovat pysyneet kohtuullisen hyvinä. Liikuntahallin hieman laskeneisiin kävijämääriin on vaikuttanut seurojen joidenkin ryhmien toiminnan osittainen hiipuminen, harrastajien puutteen vuoksi. Tämän ehkäisemisessä on seuroille ja yhdistyksille jaettavilla avustuksilla tärkeä asema, koska niiden avulla seurat pystyvät tuottamaan laadukasta toimintaa, josta kenenkään ei tarvitse jäädä ulkopuolelle taloudellisista syistä. Sivistyslautakunta päätti alkuvuodesta ottaa käyttöön maksuttomat perhevuorot liikuntahallin ja koulun salin käytössä. Tavoitteena on lisätä perheiden yhteistä liikunnallista elämäntapaa, jonka myötä myös lapsen siirtyminen oman harrastuksen pariin helpottuu.

Sivistyslautakunta yhteensä:

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutettu	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat					
Tulot	552	431	431	210	48,8
Menot	-6 756	-6 927	-6 933	-3 500	50,5
Toimintakate	-6 204	-6 496	-6 502	-3 290	50,6
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-20	-20	-20	-10	50,5
Vyörytysmenot	-168	-191	-191		
Muut laskennalliset menot	-33	-32	-32	-17	54,3
Muut laskennalliset tulot	33	32	-32	17	54,3
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 977	-7 169	-7 175	-3 527	49,2

TOIMIELIN: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: **Tekninen toimi**
Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri, kunnanrakennusmestari

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: tekninen hallinto, kaavoitus, mittaus, paikkatieto- ja kartastopalvelut, osoitehuolto, jätehuolto, isännöinti ja muut yhteiset tehtävät, varasto ja konekeskus, kiinteistöjen hoito, kiinteistöjen kunnossapito ja rakentaminen, maa- ja metsätilat, tontit, kadut, kevyen liikenteen väylät, yksityistiet, maisemagalleriakohteet, puistot ja torit. liikunta- ja virkistysalueet, muut yleiset alueet.

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Tekninen toimi tuottaa kuntalaisille teknisen toimen, tilapalvelun, liikenneväylien, ympäristö- ja viheralueiden sekä liikuntapaikkojen hoitopalvelut. Palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen edellytyksiä toimia kestävästä kehityksestä mukaisesti Sonkajärvellä.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutettu	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat					
Tulot	2 596	2 741	2 741	1 322	48,2
Valmistus omaan käyttöön	20	14	14		
Menot	-2 815	-2 647	-2 656	-1 560	58,7
Toimintakate	-199	108	99	-238	-239,8
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-798	-906	-906	-435	48,0
Vyörytyserät	-52	-60	-60		
Muut laskennalliset menot	-72	-77	-77		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 717	-3 675	-3 684	-1 995	54,2

Tekninen toimi
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Toimivat yhdyskuntapalvelut	Asiakkaat saavat kunnan tuottamat/välittämät peruspalvelut määräjässä	Vesi- ja viemäri liittymien toimitusaika enintään 2 kk asiakkaan sitovasta tilauksesta	Toimitusaika toteutunut alle kahdessa kuukaudessa
Ajantasaiset maankäyttöpalvelut	Kunnalla on saatavilla riittävästi asunto- ja yritystontteja Sonkajärven kirkonkylän ja Sukevan taajaman alueella	Asuntotontit: Sonkajärvi: 27 kpl Sukeva: 10 kpl Yritystontit: Sonkajärvi 8 kpl Sukeva 4 kpl	30 kpl 12 kpl 10 kpl 2 kpl
Asuin ympäristön kehittäminen	Katuvalaistuksen uusiminen Led-valaistuksella	Hankintaohjelman loppu toteutus vuonna 2018	Tarvikkeet hankittu, asennukset käynnistyneet
Kaavoituksen edistäminen Sukevalla	Sukevan osayleiskaavan päivitys	Osayleiskaavatyö käynnistetty	Osayleiskaava-alueen rajaustyö käynnistynyt

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

Teknisen toimen palvelut tukevat kuntastrategian mukaisten tavoitteiden toteutumista. Hyvä ja monipuolinen tonttitarjonta, hyvät liikenneyhteydet ja molempien kuntataajamien kehittäminen viihtyisäksi asua ovat tavoitteena asuin ympäristön kehittämisessä.

Teknisten peruspalveluiden tuotannon riittävä ja ennakoiva henkilöstöresursointi sekä ajantasaiset kalusto- ja laitosinvestoinnit.

Sonkajärven katujen ja Pohjois-Savon ELY –keskuksen teiden turvallisuutta parannetaan Sonkajärven liikenneturvallisuussuunnitelman 2017 suunnitelmien ja toimenpiteiden pohjalta.

Taajaman liikenneturvallisuutta edistetään kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla sekä esteettömyyttä edistetään liikenneympäristössä ja julkisten rakennusten läheisyydessä.

Tavoitteiden toteutuminen

Teknisen toimen koko henkilöstö osallistui Tietosuojakoulutukseen sekä suoritti siihen liittyvän testikyselyn.

Sonkajärven kunta ja Ely-Keskus toteutti kesäkuun aikana liikenneturvallisuutta edistävän kohteen Rutakontien/Lyseotien risteysalueen läheisyydessä.

**Tilapalvelu
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Investointien toteutus	Aikataulut ja kustannusarvio	Investoinnit toteutetaan pääsääntöisesti aikataulun mukaan. Hankkeissa kustannusarvion ylitys voi olla enintään 10 %.	Hankesuunnittelu eteni pääosin aikataulussa. Terveyskeskuksen peruskorjaussuunnittelun alku viivästyy.
Kustannustehokas toiminta	Kiinteistökohtaiset huoltokirjat, % kiinteistöistä	90 %	noin 80 %

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Seurataan kiinteistöjen veden, lämmön ja sähkönkulutusta rakennusautomaatiota hyväksi käyttäen. Kiinteistöjen valaistuksen uusiminen LED-valaistuksella vv. 2018-2021.
2. Kunnossapito perustuu kuntoarvioihin ja reaaliaikaiseen ylläpidon seurantaan.
3. Vähäisellä käyttöasteella olevista kiinteistöistä luovutaan tai puretaan.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Kiinteistöjen tilavuus	145 101	144 851	144 851

Perustelut

Valtuuston syksyn 2017 Virastotalon kiinteistön peruskorjaus/purkamisen päätöksen mukaiset toimenpiteet käynnistetään. Taitotalon purkamisen valmistelutyöt tehdään v. 2019 ja Taitotalo puretaan kokonaan tai 75 % vuonna 2020.

Tavoitteiden toteutuminen

Kevään aikana valmistuivat Tuulikanteleeseen kunnanviraston toimintojen tarvitsemat terveelliset väistötilat. Kunnan toiminnot käynnistyivät väistötiloissa toukokuun alussa. Valtuusto teki tarvittavat päätökset uuden kunnantalon rakentamisesta ja kunnantalon rakennuttaa Sonkakoti Oy.

Terveyskeskuksen kuntotutkimukset ja asbesti- ja haitta-aine kartoituksen teki keväällä Sisäilmatalo Kärki Oy. Tekninen lautakunta pyysi terveyskeskuksen peruskorjauksesta kokonaissuunnittelutarjoukset. Päätösesitys eteni teknisestä lautakunnasta kunnanhallitukseen kesäkuussa.

Sonkajärven kunnan kiinteistöselvitys sekä keittiöselvitys laadittiin keväällä. Selvityksistä pidettiin valtuustolle valtuustoiltakoulu kesäkuussa.

**Liikenneväylät
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Katujen talvikunnossapito on laadultaan hyvä	Kunnossapitokustannukset €/km/vuosi Sonkajärven taajama €/km/vuosi Sukevan taajama €/km/vuosi	< 5 200 €/km	3 537 €/km 2 453 €/km
Katujen kesäkunnossapidon laatu tyydyttävä ja taloudellinen	Kunnossapitokustannukset €/km/vuosi Sonkajärven taajama €/km/vuosi Sukevan taajama €/km/vuosi	< 1 300 €/km	1 289 €/km 941 €/km
Katuvalaistusta uudistetaan energiataloudellisemmaksi	Uusitut valaisimet/vuosi, % valaisimien määrästä	25 %	Tarvikehankinta toteutunut ja asennukset käynnistyneet

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Katujen talvi- ja kesäkunnossapidon valvonta ja seuranta
2. Katuvalaistuksen tarveselvityksen mukainen toteutus vuosittain
3. Yksityisteiden kunnossapidon ohjaus ja neuvonta, yksityistieavustusten määräraha 80 000 euroa ja varaudutaan Ely-keskuksen hyväksymien/avustamien yksityisteiden perusparannusten avustamiseen myös kunnan osalta esim. 10 % hankekustannusarviosta.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Kadut, km	Ab 13,3 Sr 5,2	Ab 13,3 Sr 5,2	Ab 13,3 Sr 5,2
Valaistut kadut, km			
asfalttipintaiset	13,2	13,2	13,2
sorapintaiset	2,1	2,1	2,1
Kevyen liikenteen väylät, km	10	10	10
Yksityistiet, km	450	432	449
Yksityistiet, tiekuntien lukumäärä	122	118	120

Perustelut

Katujen kunnossapidossa keskitytään perustason hoitotyöhön ja laadunvalvontaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Alkutilvi 2018 oli erittäin lumisateinen ja talvikunnossapito-olosuhteet pysyivät talvisena aina huhtikuulle saakka. Lunta jouduttiin siirtämään katujen varsilta ja katoilta paikoin parikin kertaa talven aikana. Kokonaislumimäärä talvikaudella 2017-2018 lähenteli alueellamme lähes 1,0 metriä. Vaikka sääolosuhteet olivat vaativat, katujen talvikunnossapito pidettiin hyvällä hoitotasolla. Runsasluminen kevättalvi näkyy myös talvikunnossapidon kuluissa, jotka ylittyivät alkutilven osalta. Lumi suli kuitenkin nopeasti eikä pahaa kelirikkoa esiintynyt katualueilla.

**Ympäristö- ja viheralueet
TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET**

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Vesistöjen kunnostus yhdessä ELY-keskuksen ja alueen toimijoiden kanssa	Kohteiden määrä neljäs-ssä vuodessa	1 kohde/4 vuotta	Pikku-Siikalammen kos- teikon suunnittelu on esitetty Pohjois-Savon Ely-keskukselle
Volokinpolut ja Nurmi- joen reittien ja tauko- paikkojen yllä	Kunnossapitokauden pi- tuus	Enintään 5,5 kk	Kunnossapitokausi alkoi 15.5.
Rutakonraitin viheraluei- den hoito yhteistyönä kiinteistönomistajien ja Pohjois-Savon ELY-kes- kuksen kanssa	Rutakontien osalta Pohjois-Savon ELY- keskuksen ja kunnan kesken yhteinen sopi- mus hoitotyöstä	Sopimuksen mukaisen yhteistoiminta ELY-kes- kuksen kanssa	Hoitotyöt tekee Pohjois- Savon Ely-keskus ja kun- ta hankkii ja hoitaa kuk- kaistutukset.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Tiivis ja tavoitteellinen yhteistyö Pohjois-Savon ELY -keskuksen ja alueen muiden toimijoiden kanssa.
2. Aktiivinen yhteistyö työpajan ja työvoimaviranomaisten kanssa pätevien kausityöntekijöiden löytämi-
seksi eri työkohteisiin.
3. Liikuntamahdollisuuksista huolehditaan asianmukaisten liikuntapaikkojen, -tilojen ja -kaluston avulla
sekä liikuntapaikkojen kunnossapidolla. Sukevalle rakennetaan Frisbee-golf rata vuonna 2019.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Puistoalueet, ha	27	27	27
Leikkikentät, kpl	5	5	5
Lähiliikuntapaikat (koulujen pihat), frisbee-rata, kpl	2 1	2 1	2 1
Pururatoja, km	5	6	6
Hiihtolatuja, km	103	103	103
Uimapaikat -kesäuimarannat, kpl	2	3	3
-talviuintiavannot, kpl	2	2	2
Nurmipintaisen jalkapallokentän käyttökausi, kk/vuosi	4	4	1
Volokinpolut, ylläpitokk/vuosi	5,5	5	1,5

Perustelut

Tekniset peruspalvelut on määritelty asemakaava-alueiden yhdyskuntapalveluihin ja kiinteistöjen ylläpito-
palveluihin. Palvelutuotannon tavoitteena on turvallinen ja viihtyisä taajamarakenne ja kunnan asuinkunta-
strategian tukeminen. Liikuntapaikkojen hyvällä hoidolla luodaan hyvät olosuhteet omaehtoiselle liikunnan
harrastamiselle ja kannustetaan kuntalaisia liikunnallisten harrastusten pariin vauvasta vaariin. Tekninen
toimi vastaa omalta osaltaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä liittyviin tavoitteisiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Volokinpolut retkeilyreittiä on kunnostettu korjaamalla puusiltoja sekä huonokuntoisia pitkospuuosuuksia.
Kausityöntekijät ovat tehneet Jyrkän reitin korjaustöitä.

Leikkipuistoille ja lähiliikuntapaikoille tehtiin vuositarkastukset keväällä 2018. Leikkipuistojen puutteita kor-
jataan kesä-elokuun aikana.

TOIMIELIN: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: **Vesihuoltolaitos**
Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri, vesihuoltomestari

Vesihuoltolaitoksen kustannuspaikat: Vesilaitos, vesijohtoverkostot, puhdistamot, viemäriverkostot, jätevedenpumppaamot ja hulevesiviemärit

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Vesihuoltolaitos toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa ja se on kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö.

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuntalaisille laadukasta talousvettä ja huolehtia jäteveden käsittelystä yhteisten laatuvaatimusten mukaisesti sekä kehittää alueellista vesihuoltoa kunnan alueella yli kuntarajojen.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6	Tot. %
Tulosbudjetti				
Toimintatulot	803	837	434	52,3
Liikevaihto	795	830	434	52,4
Valmistus omaan käyttöön	7	7		
Muut liiketoiminnan tuotot	1			
Toimintamenot	-694	-728	-323	44,3
Materiaalit ja palvelut	-515	-559	-244	43,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-265	-257	-120	46,7
Palvelujen ostot	-250	-302	-124	41,0
Henkilöstömenot	-173	-163	-77	47,3
Muut menot	-7	-6	-2	33,4
Toimintakate	109	109	111	102,6
Rahoitustulot ja menot	-65	-71		0,7
Muut rahoitustulot	1	1	1	65,0
Korkomenot	-5	-10	-1	10,3
Korvaus peruspääomasta	-61	-61		
Vuosikate	43	38	111	291,8
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-310	-319	-149	46,6
Tilikauden tulos	-267	-281	-38	13,5
Poistoeron muutos	17	16	8	49,6
Tilikauden alijäämä	-249	-266	-30	11,3
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 064	-1 111	-473	42,5

Sonkajärven uudella vesihuoltolaitosten talousennusteella (voimaan 1.1.2017) on tarkastettu vesihuoltolaitoksen tulorakennetta uudelleen. Tulorakenteen parantamisella ja vesihuollon maksujen korotuksella viitenä vuotena peräkkäin saadaan vesihuoltolaitoksen talous tasapainotettua sekä kattamaan vesihuoltolaitoksen kustannukset ja investoinnit.

TA 2018
SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Laatuvaatimusten mukainen talousvesi asiakkaille	Reklamaatioiden määrä	<5	1
Jäteveden käsittely lupaehtojen mukaisesti	Poikkeamien lukumäärä/laitos/vuosi	<2/laitos/v	0
Kunnallisen vesi- ja viemäriverkoston täydentäminen	Vesi- ja jätevesiliittyjien lukumäärä: Sonkajärvi Sukeva Jyrkkä	5 4 1	0 0 0
Sonkajärven vesihuoltolaitoksen liiketaloudellinen kehitysennuste	Vesihuollon maksut on tarkistettu ja ovat päätösten mukaan käytössä	Vesihuollon tarkistetut maksut käytössä 1.1.2018	Maksut käytössä 1.1.2018

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

1. Laatuvaatimusten mukaisen talousveden toimitus asiakkaille ja asiakkaiden jätevesien käsittely ympäristölupaehtojen mukaisesti. Vuotovesiselvityksiä täydennetään ja niiden perusteella tehdään investointiohjelma.
2. Vesihuollon tehostaminen ja uusien asiakkaiden tarpeeseen vastaaminen. Haja-asutusalueen ja taajamien lähialueen vesihuoltoalueiden selvitykset ja mahdolliset laajennukset.
3. Yhdyskunnan vesihuoltovarmuuden lisääminen tukipalveluilla, seudullisella yhteistyöllä ja henkilöstöä täydennyskouluttamalla.
4. Vesihuoltolaitoksen kehitysennusteen mukaisesti maksuja tarkistetaan ohjelman mukaan.

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Puhdas vesi, m ³	241 289	235 000	110 039
Jätevesi, m ³	124 276	125 000	61 066

Perustelut

Liikelaitokset tulosalueen nimi on muutettu vesihuoltolaitoksen tulosalueeksi 1.1.2016 alkaen.

Sonkajärven vesihuoltolaitos toimii aktiivisesti seudullisissa yhteistyöpalveluissa toimialallaan. Vesihuoltolaitos toteuttaa kuntalaisille vesihuollon peruspalvelut kahdessa taajamassa ja niiden lähialueilla sekä pyrkii vesihuoltolaitoksen toiminnan kannalta liiketaloudellisesti kannattavaan tulokseen.

Sonkajärven vesihuoltolaitoksen talousennusteen mukaisille maksujen korotuksilla (1.1.2017 alkaen viitenä vuonna) katetaan pitkällä aikavälillä vesihuoltolaitoksen kustannukset ja investoinnit.

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden varustaminen valvonta- ja ohjausautomaatiolla laajenee portaittain. Vesi- ja viemäriolosuhteiden saneerausta toteutetaan Sukevan jätevedenpuhdistamolla ja Jyrkän jätevedenpuhdistamolla. Molempien taajamien haja-asutusalueen jätevesipumppaamoita liitetään käytössä olevaan vesihuoltoautomaatioon vaiheittain.

Vuotovesisuunnitelman mukaiset toimenpiteet on käynnistetty ja niiden toteutusta jatketaan vuosina 2018-2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Kunnanhallitus on käsitellyt ja hyväksynyt 28.11.2016 § 203 Sonkajärven vesihuoltolaitoksen talousennusteen ja vesihuollon maksut. Vesihuollon maksuja korotetaan 15 % neljänä vuonna 1.1.2017 alkaen ja vuonna 2021 korotus on 10 %.

Vesihuoltolaitoksen taloudellinen tulos on ollut alijäämäinen useina vuosina ennen talousennusteen laatimista 2016. Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen kustannuksia.

Vesihuoltolaitoksen seudullisesta yhteistyöstä on otettu myönteinen kanta Lapinlahden Veden aloitteeseen yhteistyöselvityksen tekemisestä.

Sonkajärven taajaman vesihuoltoviemäriverkoston vuotovesitutkimuksia on jatkettu taajaman etelä-itäosan alueelta.

Vesihuoltoverkon linjasaneerauksesta on laadittu suunnitelmat ja tarjoukset pyydetään elokuussa ja vuodelle 2018 suunnitellut työt on tavoitteena toteuttaa marraskuun loppuun mennessä.

TOIMIELIN: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: **Rakennusvalvonta**
Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, rakennustarkastaja

Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Rakennusvalvonta

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista rakennusvalvontatoimen viranomaistehtävien suorittamisesta sekä toimia rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo turvallisen, terveellisen ja kauniin kunnan rakentumista ja säilyttämistä. Rakennusvalvonta osaltaan valvoo, että rakennukset, liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät hyvän kuntakuvan ja viihtyisyyden vaatimukset.

1.000 €9	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot	22	27	15	55,1
Menot	-116	-134	-62	46,3
Toimintakate	-95	-107	-47	44,1
Laskennalliset kustannukset				
Vyörytyserät	-5	-5		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-121	-140	-62	44,4

TA 2018

SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Tavoitearvo	Tot. 30.6.
Lupien käsittely	Käsittelyaika		
- rakennusluvut	2 vkoa – 2kk	1 kk	1 kk
- poikkeamispäätökset	2 – 6 kk	4 kk	-
- suunnittelutarveratkaisut	2 – 4 kk	3 kk	Ei hakemuksia

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

Tunnusluvut/mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.
Käsitellyt lupahakemukset, kpl	94	100	47
Suoritettut katselmukset	550	450	318
Aloituskokoukset	3	7	3
Poikkeamislupahakemukset/ suunnittelutarveratkaisut	Ei hakemuksia	5	1 saapunut, ei annettu vielä päätöstä
Toimintakate-%	18,5	20,1	24,1
Nettomenot/asukas, €	22,5	25,4	11,4

Perustelut ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

Toiminnan tavoitteena on, että rakennettavissa rakennuksissa ei esiinny virheitä, jotka johtuisivat puutteellisista tarkastuksista. Kuntalaisille annetaan tarvittaessa neuvoa ja tietoa haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisesta sekä kunnostuksen aikataulusta.

Kuntalaisia on opastettu, annettu tietoa ja neuvontaa energiatehokkaasta rakentamisesta ja teknisistä järjestelmistä sekä uusien rakentamismääräysten vaikutuksesta rakentamiseen. Rakennuslupavaiheessa sekä aloituskokouksissa on painotettu rakentamisen laatua. On pyritty myös edistämään suunnitelmien laatua ja tasoa sekä aktivoitu kuntalaisia kiinteistöjen peruskorjauksiin.

Nykyinen Ylä-Savon kuntien (Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Vieremä) yhteistyössä laadittu rakennusjärjestys on ollut voimassa vuodesta 2012. Rakennusjärjestyksen päivitystarvetta ovat tuoneet mm. muutokset maankäyttö- ja rakennuslaissa, rakennusvalvonnan resurssien ohjaustarpeet sekä tarve selkeyttää rakennusjärjestyksen luettavuutta sekä yhtenäistää rakennusjärjestyksen soveltamista. Rakennusjärjestyksen uudistamisen tavoitteena on säilyttää koko Ylä-Savon alueella yksi yhtenäinen rakennusjärjestys, joka ottaa huomioon entistä paremmin paikalliset olosuhteet, rakentamisen ja hyvän elinympäristön muodostamisessa osana rakentamisen suunnittelua, ohjausta, toteutusta ja ylläpitoa. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on aloitettu ja tavoitteena on saada uudistettu rakennusjärjestys voimaan vuoden 2018 aikana.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävien maksuja on viimeksi tarkasteltu vuonna 2013, joten taksojen tarkistaminen oli ajankohtaista. Tarkistetut/korotetut rakennusvalvontaviranomaisen tehtävien maksut Sonkajärven kunnassa tulivat voimaan 1.4.2018. Rakentamisen määrän arvioidaan olevan vuodelle 2018 samansuuruinen kuin vuodelle 2017. Suuntaus on ollut, että rakennettavat rakennukset ovat kooltaan pienempiä, joten lupatuottojen ennakoidaan pysyvän nykytasolla.

Sähköinen asiointi muuttaa rakennusvalvonnan toimintaympäristöä ja tuo haasteita asiakirjojen käsittelyyn. Kuntalaisilla on oikeus hoitaa rakennusvalvonnan asiointi paperisena jatkossakin. Sekä paperisen että sähköisen asioinnin järjestäminen samanaikaisesti lisää toimintojen päällekkäisyyksiä. Rakennusvalvontatoimiston omassa toiminnassa täysin sähköinen asioiden käsittely vaatii koulutusta sekä mahdollisesti järjestelmä- ja laiteinvestointeja.

TOIMIELIN: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**
Tulosalue: **Palo-, pelastus- ja suojelutyö**
Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, rakennustarkastaja
Tulosalueeseen kuuluvat kustannuspaikat: Palo- ja pelastustoimi

Toiminnan lyhyt kuvaus/ toiminta-ajatus:

Palo-, pelastus- ja suojelutyön tehtävistä Sonkajärvelle vastaa Kuopion kaupungin hallinnoima Pohjois-Savon pelastustoimi.

1.000 €	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat				
Tulot				
Menot	-377	-394	-229	58,0
Toimintakate	-377	-394	-229	58,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-377	-394	-229	58,0

Perustelut

Palo- ja pelastustoimen kustannuksiin talousarviovuodelle 2018 sisältyy eläkemenoperusteisia Kuel-maksuja 6 100 euroa.

Tavoitteiden toteutuminen

Sonkajärvellä on arki-iltaisin klo 16 – 08 sekä viikonloppuisin varallaolovahvuus kaksi henkilöä.

Kiireellisiä hälytyksiä ollut kesäkuun loppuun mennessä 84 kappaletta, esim. ensivastetehtäviä 24 kpl, rakennuspaloja 3 kpl, rakennuspalovaaroja 2 kpl, maastopaloja 3 kpl ja liikenneonnettomuuksia 7 kpl.

Yleinen palotarkastus on suoritettu ennalta määrättyihin kohteisiin 51 %:sti. Omavalvontakohteiden tarkastuslomakkeet on lähetetty 303 asuinkiinteistöön, joista palautuksia saatiin 276 kpl. Vapaa-ajankohteisiin lähetettiin 53, joista palautuksia saatiin 29 kpl. Kiinteistöihin, jotka eivät palauta tarkastuslomaketta, suoritetaan maksullinen palotarkastus.

Paloharjoituksia on pidetty Sonkajärvellä tiistai-iltaisin 20 kertaa ja Sukevalla torstai-iltaisin 19 kertaa. Nuoris-osasto on kokoontunut harjoituksiin maanantai-iltaisin 15 kertaa.

Sonkajärven paloasemalle tehtiin kiinteistön peruskunnostus syksyn 2017 ja kevään 2018 aikana. Kunnostuksen yhteydessä mm. uusittiin vesikatto, ilmanvaihtolaitteet, salaojat sekä kattovesijärjestelmä. Sonkajärvelle saatiin toukokuussa uusi miehistönkuljetusauto.

Tekninen lautakunta yhteensä:

1 000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutettu	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat					
Tulot	3 414	3 598	3 598	1 771	49,2
Valmistus omaan käyttöön	27	21	21		
Menot	-4 003	-3 903	-3 912	-2 173	55,6
Toimintakate	-562	-284	-293	-402	137,1
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-1 108	-1 226	-1 226	-584	47,6
Vyörytysmenot	-57	-66	-66		
Vyörytystulot					
Muut laskennalliset menot	-72	-77	-77		
Muut laskennalliset tulot					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 213	-5 251	-5 259	-2 757	52,4

Sonkajärven kunta yhteensä:

1 000 €	TP 2017	TA 2018	Ta 2018 Muutettu	Tot. 30.6.	Tot. %
Tuloarviot ja määrärahat					
Tulot	5 437	5 385	5 385	2 608	48,4
Valmistus omaan käyttöön	41	36	36		
Menot	-31 399	-32 073	-32 088	-16 136	50,3
Toimintakate	-25 920	-26 652	-26 667	-13 529	50,7
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-1 212	-1 344	-1 344	-640	47,6
Vyörytysmenot	-318	-366	-366		
Vyörytystulot	318	366	366		
Muut laskennalliset menot	-106	-109	-109	-17	16,1
Muut laskennalliset tulot	106	109	109	17	16,1
Tehtävän kokonaiskustannukset	-32 994	-33 856	-33 870	-16 793	49,6

YHTEENVETO/TOIMIEMELIMET

	Ta 2018	Muutettu ta 2018	Toteutunut 6/2018	Ta-Tot 2018	Tot %
10 Keskusvaalilautakunta					
100 Vaalit					
Tuotot	20 000	20 000	350	19 650	1,8
Kulut	-16 920	-16 920	-6 115	-10 805	36,1
Netto	3 080	3 080	-5 765	8 845	-187,2
11 Tarkastuslautakunta					
110 Tarkastustoimi					
Kulut	-26 000	-26 000	-14 062	-11 938	54,1
12 Kunnanhallitus ja valtuusto					
120 Yleishallinto					
Tuotot	140 370	140 370	41 138	99 232	29,3
Kulut	-1 455 850	-1 455 850	-695 807	-760 043	47,8
Netto	-1 315 480	-1 315 480	-654 669	660 811	49,8
160 Työllistäminen					
Tuotot	121 450	121 450	47 388	74 062	39,0
Kulut	-805 030	-805 030	-318 027	-487 003	39,5
Netto	-683 580	-683 580	-270 638	-412 942	39,6
170 Ruokapalvelu					
Tuotot	984 380	984 380	489 951	494 429	49,8
Kulut	-973 490	-973 490	-465 647	-507 843	47,8
Netto	10 890	10 890	24 304	-13 414	223,2
180 Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen					
Kulut	-17 565 000	-17 565 000	-8 759 407	-8 805 993	49,9
190 Elinkeinojen kehittäminen					
Tuotot	81 500	81 500	37 284	44 216	45,7
Kulut	-262 300	-262 300	-126 599	-135 701	48,3
Netto	-180 800	-180 800	-89 315	-91 485	49,4
12 Kunnanhallitus ja valtuusto yhteensä					
Tuotot	1 327 700	1 327 700	615 761	711 939	46,4
Kulut	-21 062 070	-21 062 070	-10 365 487	-10 696 583	49,2
Netto	-19 734 370	-19 734 370	-9 749 725	-9 984 645	49,4
20 Sukevan aluelautakunta					
200 Sukevan alueen palvelut					
Tuotot	23 700	23 700	9 883	13 817	41,7
Kulut	-137 960	-137 960	-77 280	-60 680	56,0
Netto	-114 260	-114 260	-67 397	-46 863	59,0
30 Sivistyslautakunta					
290 Varhaiskasvatus					
Tuotot	139 000	139 000	75 765	63 235	54,5
Kulut	-1 617 100	-1 617 100	-828 449	-788 651	51,2
Netto	-1 478 100	-1 478 100	-752 683	-725 417	50,9

	Ta 2018	Muutettu ta 2018	Toteutunut 6/2018	Ta-Tot 2018	Tot %
300 Koulutoimi					
Tuotot	163 030	163 030	81 273	81 757	49,9
Kulut	-4 123 325	-4 123 325	-2 071 740	-2 051 585	50,2
Netto	-3 960 295	-3 960 295	-1 990 467	-1 969 828	50,3
350 Joukkoliikenne					
Tuotot	13 000	13 000	12 974	26	99,8
Kulut	-70 400	-76 400	-36 090	-40 310	47,2
Netto	-57 400	-63 400	-23 116	-40 284	36,5
360 Vapaa sivistystoimi					
Tuotot	66 480	66 480	22 201	44 279	33,4
Kulut	-733 990	-733 990	-370 968	-363 022	50,5
Netto	-667 510	-667 510	-348 766	-318 744	52,2
385 Nuoriso- ja liikuntatoimi					
Tuotot	49 500	49 500	17 435	32 065	35,2
Kulut	-382 080	-382 080	-192 569	-189 511	50,4
Netto	-332 580	-332 580	-175 134	-157 446	52,7
30 Sivistyslautakunta yhteensä					
Tuotot	431 010	431 010	209 649	221 361	48,6
Kulut	-6 926 895	-6 932 895	-3 499 815	-3 433 080	50,5
Netto	-6 495 885	-6 501 885	-3 290 166	-3 211 719	50,6
60 Tekninen lautakunta					
600 Tekninen toimi					
Tuotot	2 754 700	2 754 700	1 322 163	1 432 537	48,0
Kulut	-2 646 690	-2 655 548	-1 559 940	-1 095 608	58,7
Netto	108 010	99 152	-237 777	336 929	-239,8
650 Vesihuoltolaitos					
Tuotot	836 890	836 890	434 407	402 483	51,9
Kulut	-728 250	-728 250	-322 913	-405 337	44,3
Netto	108 640	108 640	111 494	-2 854	102,6
695 Rakennusvalvonta					
Tuotot	27 000	27 000	14 872	12 128	55,1
Kulut	-133 860	-133 860	-61 967	-71 893	46,3
Netto	-106 860	-106 860	-47 095	-59 765	44,1
698 Palo-, pelastus- ja suojelutyö					
Kulut	-394 100	-394 100	-228 524	-165 576	58,0
60 Tekninen lautakunta yhteensä					
Tuotot	3 618 590	3 618 590	1 771 442	1 847 148	49,0
Kulut	-3 902 900	-3 911 758	-2 173 343	-1 738 415	55,6
Netto	-284 310	-293 168	-401 902	108 734	137,1
KUNTA YHTEENSÄ					
Tuotot	5 421 000	5 421 000	2 607 085	2 813 915	48,1
Kulut	-32 072 745	-32 087 603	-16 136 103	-15 951 500	50,3
Netto	-26 651 745	-26 666 603	-13 529 017	-13 137 586	50,7

3. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Ta 2018	Ta- muutos	Muutettu ta 2018	Toteutu- nut 6/2018	Tot %
<u>Tekninen lautakunta</u>					
<u>Muut pitkävaikutteiset menot</u>					
2021 Sonkajärven asemakaavan kiinteistöjaotus					
Menot	-15 000		-15 000		
2023 Sukevan yleiskaavaluonnoksen päivitys ja täydennys					
Menot	-15 000		-15 000		
5560 Sukevan yhteispalvelun wc ja omatoimikirjaston rakenteet					
Menot		-20 000	-20 000	-6 966	34,8
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä					
Menot	-30 000	-20 000	-50 000	-6 966	13,9
<u>Maa- ja vesialueet</u>					
5990 Kiinteistöjen osto ja myynti					
Tulot	10 000		10 000		
Menot	-10 000		-10 000		
Netto	0		0		
<u>Rakennukset</u>					
5018 Tuulikannel, kunnanviraston tilat					
Menot	-100 000		-100 000	-157 814	157,8
5019 Tuulikannel, arkistotila					
Menot	-15 000		-15 000		
5020 Koivulan peruskorjaus					
Menot	-96 000		-96 000		
5079 Kipinän sprinklerijärjestelmä, lvi-muutokset ja palo-ovet					
Menot	-100 000	-110 000	-210 000	-62 992	30,0
5080 Terveyskeskuksen peruskorjaus- suunnitelma					
Menot	-70 000		-70 000	-12 455	17,8
5301 Sonkajärven keittiöinvestointi					
Menot	-35 000		-35 000	-3 956	11,3
5307 Koulukeskuksen kulunvalvonta, lukitusjärjestelmän ja juhlasalin lat- tian uusiminen					
Menot	-50 000		-50 000		
5312 Sukevan kivikoulu/päiväkoti, lämmitysjärj. muutos maalämmölle					
Menot	-100 000	-60 000	-160 000	-22 097	13,8
5504 Sukevan Puotilan kattoremontti ja piha-alueen hulevesiverkosto					
Menot	-115 000		-115 000	-74 946	65,2

	Ta 2018	Ta- muutos	Muutettu ta 2018	Toteutu- nut 6/2018	Tot %
5506 Vanhan kirjaston julkisivun saneeraus, hulevesilinjat ja piha					
Menot	-30 000		-30 000		
5507 Sukevan kyläkeskus, kattorakenteen vahvistaminen ja katon uusiminen					
Menot	-300 000		-300 000		
5519 Tekninen tukikohta, Taitotalon korvaavat tilat suunnitelma					
Menot	-40 000		-40 000		
5529 Jyrkän ruukkialueen kunnostus					
K Menot	-25 000		-25 000	-1 895	7,6
5540 Kirjaston iv-parannus ja kiinteistöautomaatio					
Menot		-58 000	-58 000	-23 352	40,3
5551 Kiinteistöjen valaistuksen muutokset LED-valaistukselle					
Menot	-40 000		-40 000	-17 910	44,8
5561 Sonkajärven omatoimikirjasto					
Menot	-20 000		-20 000	-2 416	12,1
Rakennukset, menot yhteensä	-1 136 000	-228 000	-1 364 000	-379 833	27,9
<u>Johtoverkostot ja laitteet</u>					
6064 Sonkajärven vesijohtoverkon runkoventtiilikaivot ja sulkujen uusiminen					
Menot	-40 000		-40 000		
6084 Vanhan heikkokuntoisen valurautavesijohtoputkiston uusiminen					
Menot	-80 000		-80 000		
6131 Kannaskylä-Harvankylä viemäröinti					
Menot	-15 000		-15 000		
6156 Sukevan vankilan siirtoviemäri ja jvp-saneeraus					
Menot	-15 000		-15 000		
6213 Sonkajärven pienpumppaamoiden liittäminen jv-automaatioon					
Menot	-40 000		-40 000		
6214 Sukevan pienpumppaamojen liittäminen jv-automaatioon					
Menot	-30 000		-30 000		
6301 Sonkaj. taajaman sadevesiviemärin jv-eriytys					
Menot	-55 000		-55 000	-2 917	5,3
Johtoverkostot ja laitteet yhteensä					
Menot	-275 000		-275 000	-2 917	1,1

	Ta 2018	Ta- muutos	Muutettu ta 2018	Toteutu- nut 6/2018	Tot %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet					
4007 Sonkaj. liikenneturvall.työt					
Menot	-15 000		-15 000	-11 618	77,5
4016 Katuvalaistuksen uusiminen					
Menot	-60 000		-60 000	-35 380	59,0
4401 Jyrkän alueen retkeilyreitistö					
Menot	-20 000		-20 000	-1 266	6,3
4402 Matonpesupaikan rakentaminen					
Menot	-50 000		-50 000		
4404 Sälevän yleisen venevalkaman rakentaminen					
Tulot	5 000		5 000		
Menot	-16 000		-16 000		
Netto	-11 000		-11 000		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Tuotot	5 000		5 000		
Menot	-161 000		-161 000	-48 264	30,0
Netto	-156 000		-156 000	-48 264	30,9
Koneet ja kalusto					
3501 Liikunta-alueiden hoitokalusto					
Menot	-45 000		-45 000		
6013 Linjakuvauuskamera ja huoltotyökalut					
Menot	-12 000		-12 000	-9 705	80,9
6014 Pumppujen kunnan mittauslaite ja järjestelmätekniikka ohjelmistoinen					
Menot	-15 000		-15 000		
Koneet ja kalusto yhteensä					
Menot	-72 000		-72 000	-9 705	13,5
Tekninen lautakunta yhteensä					
Tulot	15 000		15 000		
Menot	-1 684 000	-248 000	-1 932 000	-447 684	23,2
Netto	-1 669 000	-248 000	-1 917 000	-447 684	23,4
KUNTA YHTEENSÄ					
Tulot	15 000		15 000		
Menot	-1 684 000	-248 000	-1 932 000	-447 684	23,2
Netto	-1 669 000	-248 000	-1 917 000	-447 684	23,4

4. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Ta 2018	Ta-muutos	Muutettu ta 2018	Toteutunut 2018	Ta-Tot 2018	Tot %	TP 2017
Toimintatuotot	5 385 000		5 385 000	2 607 085	2 777 915	48,4	5 437 310
Myyntituotot	2 224 660		2 224 660	1 164 517	1 060 143	52,3	2 275 608
Maksutuotot	217 200		217 200	98 696	118 504	45,4	238 303
Tuet ja avustukset	266 750		266 750	59 725	207 025	22,4	370 490
Muut toimintatuotot	2 676 390		2 676 390	1 284 147	1 392 243	48	2 552 909
Valmistus omaan käyttöön	36 000		36 000		36 000		40 842
Toimintakulut	-32 072 745	-14 858	-32 087 603	-16 136 103	-15 951 500	50,3	-31 398 619
Henkilöstökulut	-7 278 370		-7 278 370	-3 682 230	-3 596 140	50,6	-7 105 826
Palkat ja palkkiot	-5 392 050		-5 392 050	-2 765 859	-2 626 191	51,3	-5 296 079
Henkilösivukulut	-1 886 320		-1 886 320	-916 371	-969 949	48,6	-1 809 747
Palvelujen ostot	-20 629 725	-6 000	-20 635 725	-10 421 509	-10 214 216	50,5	-20 207 587
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 659 810		-1 659 810	-878 663	-781 147	52,9	-1 720 325
Avustukset	-726 500	-8 858	-735 358	-318 055	-417 303	43,3	-668 126
Muut toimintakulut	-1 778 340		-1 778 340	-835 645	-942 695	47	-1 696 754
Toimintakate	-26 651 745	-14 858	-26 666 603	-13 529 017	-13 137 586	50,7	-25 920 466
Verotulot	12 691 000		12 691 000	6 624 676	6 066 324	52,2	12 940 271
Valtionosuudet	15 586 000		15 586 000	7 822 002	7 763 998	50,2	15 585 778
Rahoitustuotot ja kulut	-104 240		-104 240	381 085	-485 325	-366	352 576
Vuosikate	1 521 015	-14 858	1 506 157	1 298 745	207 412	86,2	2 958 158
Poistot ja arvон alentumiset	-1 343 700		-1 343 700	-639 891	-703 809	47,6	-1 211 801
Tilikauden tulos	177 315	-14 858	162 457	658 854	-496 397	405,6	1 746 357
Poistoeron muutos	67 230		67 230	33 338	33 892	49,6	68 977
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	244 545	-14 858	229 687	692 192	-462 505	301,4	1 815 334

5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(1000 euroa)	TP 2017	TA 2018	Ta- muutokset	Ta 2018 Muutettu	Toteutuma 6/2018	Tot. %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 958	1 521	-15	1 506	1 299	86,2
Tulorahoituksen korjauserät		-5		-5		
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 381	-1 684	-248	-1 932	-448	23,2
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	161	5		5		
Pysyvien vastaavien hyödyk- keiden luovutustulot		15		15		
Toiminta ja investoinnit, netto	738	-148	-263	-411	851	-207,2
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-3				-3	
Antolainasaamisten vähen- nykset	17	73		73	8	11,4
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000	1 600		1 600		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-939	-1 032		-1 032	-623	60,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100				-300	
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 912	493	-263	230	-67	-29,1

6. TASE		
VASTAAVAA	30.6.2018	Tp 2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	198 529	266 290
	198 529	266 290
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 577 488	1 577 488
2. Rakennukset	13 641 526	13 933 009
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 726 687	3 982 990
4. Koneet ja kalusto	149 725	164 366
5. Muut aineelliset hyödykkeet	7 568	7 568
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	761 867	323 887
	19 864 861	19 989 308
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	4 534 682	4 534 682
3. Muut lainasaamiset	231 270	239 637
4. Muut saamiset	155 601	152 241
	4 921 553	4 926 560
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	312 157	324 594
2. Lahjoitusrahastojen varat	264 657	264 655
	576 814	589 249
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	353 937	332 773
3. Muut saamiset	247 386	339 207
4. Siirtosaamiset	27 643	614 903
	628 966	1 286 883
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 321 494	885 238
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 512 217	27 943 528

VASTATTAVAA	30.6.2018	Tp 2017
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	9 933 975	9 933 975
III Muut omat rahastot	44 082	44 082
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 814 905	999 571
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	692 192	1 815 334
	13 485 154	12 792 962
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	972 979	1 006 316
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	312 157	324 594
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	263 684	264 655
	575 841	589 249
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 987 291	5 987 291
3. Lainat julkisyhteisöiltä	856 352	856 352
	6 843 643	6 843 643
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	3 700 000	4 000 000
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	302 017	844 034
3. Lainat julkisyhteisöiltä	83 812	165 055
5. Saadut ennakot	5 356	4 393
6. Ostovelat	671 698	573 262
7. Muut velat	194 542	136 525
8. Siirtovelat	677 175	988 089
	5 634 600	6 711 358
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 512 217	27 943 528

7. VESIHUOLTOLAITOS

Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 6/2018	Poikkeama	Tot. %
Toimintatulot	802 864	836 890	434 407	402 483	51,9
Toimintamenot	-694 152	-728 250	-322 913	-405 337	44,3
Toimintakate	108 712	108 640	111 494	-2 854	102,6
Rahoitustulot ja -menot	-65 308	-70 590	-483	-70 123	0,7
Muut rahoitustulot	1 173	860	559	301	65,0
Korkomenot	-5 020	-10 000	-1 026	-8 974	10,3
Korvaus peruspääomasta	-61 448	-61 450		-61 450	0,0
Muut rahoituskulut	-13		-16		
Vuosikate	43 404	38 050	111 011	-72 977	291,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Poistot	-309 945	-319 290	-148 870	-170 420	46,6
Tilikauden tulos	-266 541	-281 240	-37 859	-243 397	13,5
Poistoeron muutos	17 491	15 740	7 806	7 934	49,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-249 050	-265 500	-30 053	-235 463	11,3
Kokonaiskustannukset	-1 064 067	-1 111 990	-472 825	-639 165	42,5

Rahoitusosan toteutumisvertailu

	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 6/2018	Poikkeama	Tot. %
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	43 404	38 050	111 011	-72 961	291,8
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-137 192	-302 000	-12 622	-289 378	4,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13 000				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-80 788	-263 950	98 389	-362 339	-37,3
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten muutokset			-3 360		
Lainakannan muutokset	70 895	242 660	30 703	211 957	12,7
Saamisten muutokset	-16 925		-108 669	108 669	
Lyhytaikaisten velkojen muutokset	26 818		-17 063	17 063	
Rahoituksen rahavirta	80 788	242 660	-98 389	337 689	-40,5
Maksuvalmiuden muutos	0	-21 290	0	-21 290	

Investointiosan toteutumisvertailu

		TA 2018	Toteutunut 6/2018	Poikkeama	Tot. %
<u>Johtoverkostot ja laitteet</u>					
6064 Sonkajärven vesijohtoverkon runkoventtiilikaivojen rakentaminen ja sulkujen uusiminen	Menot	-40 000		-40 000	0,0
6084 Vanhan heikkokuntoisen valurautavesijohtoputkiston uusiminen	Menot	-80 000		-80 000	
6131 Kannaskylä-Harvankylä viemäröinti	Menot	-15 000		-15 000	0,0
6156 Sukevan vankilan siirtoviemäri ja jvp-saneeraus	Menot	-15 000		-15 000	0,0
6213 Sonkajärven pienpumppaamoiden liittäminen jv-automaatioon	Menot	-40 000		-40 000	0,0
6214 Sukevan pienpumppaamoiden liittäminen jv-automaatioon	Menot	-30 000		-30 000	0,0
6301 Sonkaj. taajaman sadevesiviemäriin jv-eriytys	Menot	-55 000	-2 917	-52 083	5,3
Johtoverkostot ja laitteet yhteensä	Menot	-275 000	-2 917	-272 083	1,1
<u>Koneet ja kalusto</u>					
6013 Linjakuvauskamera ja huoltotyökalut	Menot	-12 000	-9 705	-2 295	80,9
6014 Pumppujen kunnan mittauslaite ja järjestelmätekniikka ohjelmistoinen	Menot	-15 000		-15 000	
Koneet ja kalusto yhteensä	Menot	-27 000	-9 705	-17 295	35,9
Vesihuoltolaitos yhteensä	Menot	-302 000	-12 622	-289 378	4,2

Tase

VASTAAVAA	30.6.2018	31.12.2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Muut pitkävaikutteiset menot	21 339	25 569
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	60 298	60 298
2. Rakennukset	28 653	29 284
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 658 334	2 797 372
4. Koneet ja kalusto	40 935	36 202
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 092	2 175
	2 793 312	2 925 331
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	321 525	321 525
4. Muut saamiset	29 900	26 540
	351 425	348 065
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	218 783	111 921
3. Muut saamiset	2 642	834
	221 425	112 755
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 387 501	3 411 721
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	4 096 541	4 096 541
IV Edellisten tilikausien alijäämä	-2 149 923	-1 900 872
V Tilikauden alijäämä	-30 053	-249 050
	1 916 565	1 946 618
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	149 613	157 419
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	779 000	779 000
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 666	59 333
3. Lainat kunnalta	404 999	344 630
6. Ostovelat	49 154	74 582
7. Muut velat	33 844	23 971
8. Siirtovelat	24 660	26 167
	542 323	528 683
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 387 501	3 411 721

8 TYTÄRYHTIÖT

SONKAKOTI OY

Sonkakoti Oy on Sonkajärven kunnan omistama kiinteistöyhtiö, jonka vastuulla on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Sonkajärven kunnan alueella. Yhtiöllä on hallinnassaan 295 vuokra-asuntoa, joista 80 % sijaitsee Sonkajärven taajamassa ja loput Sukevan taajamassa.

SONKAKOTI OY:N STRATEGIA

Sonkakoti Oy noudattaa toiminnassaan ja tavoitteissaan Sonkajärven kunnan hyväksymää kuntastrategiaa vv. 2017 – 2021

Tavoitteet

- Monipuolinen asuntotarjonta ja hyvä palvelu asiakkuuden eri vaiheissa
- Kohtuulliset asumiskustannukset
- Asukkaiden viihtyisä ja sujuva arki
- Elinkaaritaloudelliset korjaus- ja rakennusinvestoinnit
- Hyvinvoiva henkilöstö ja edistyneet tietojärjestelmät

Tunnusluvut ja mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.2018
Asuinrakennukset, kpl	52	52	52
Rakennustilavuus, m ³	59 176	59 176	59 176
Asuinhuoneistoala, m ²	15 677	15 677	15 677
Huoneistot, kpl	295	295	295
Liikevaihto, 1 000 €	1 628	1 649	803
Henkilökunta, henkilöitä	4	5	5
Keskivuokra, €/m ²	8,16	8,16	8,16
Asuntojen vaihtuvuus, %	26	31	12
Asuntojen käyttöaste, %	97,29	97	98
Omavaraisuusaste, %	24,82	22	21,54
Maksuvalmius, quick ratio	0,93	1,2	10,14
Vuokrasaatavat, 1 000 €	19	20	20
Lainakanta, 1 000 €	5 314	5 292	6 918
Poistot, 1 000 €	286	427	0
Rahoitustuotot ja kulut, 1 000 €	67	62	15

SONKAJÄRVEN VIRASTOKESKUS OY

Sonkajärven Virastokeskus Oy on Sonkajärvi-konsernin tytäryhteisö, josta kunnan omistusosuus on 73,24 %.

Toiminta-ajatus:

Sonkajärven Virastokeskus Oy:n toiminta-ajatuksena on vuokraoikeuden nojalla hallita Sonkajärven kunnan Rutakon kylässä Mäntykangas -nimistä tilaa (kiinteistötunnus 762-413-0007-0100-U) sekä omistaa ja hallita tilalla olevaa virastotalorakennusta.

Tavoitteet/toimintaperiaatteet vuodelle 2018:

- Talous pidetään kunnossa tarkalla talousarvion suunnittelulla ja vastikkeiden määrittämisellä
- Yhtiön kunnossapitovastuulle kuuluvissa kiinteistön osissa suoritetaan tarpeelliset vuosikorjaukset ja -huollot ammattimaisesti hyviä työtapoja noudattaen sekä suunnitellen korjaustoiminta siten, että kiinteistö säilyttää arvonsa.
- Kiinteistöön kohdistuvissa korjauksissa ja uudistuksissa noudatetaan osakkaiden yhdenvertaisuusperiaatetta.

Tunnusluvut ja mittarit	TP 2017	TA 2018	Tot. 30.6.2018
Liikerakennus, kpl	1	1	1
Rakennustilavuus, m ³	14 700	14 700	14700
Huoneistoala, m ²	3 520	3 520	3520
Huoneistot, kpl	19	19	19
Hoitotuotot, 1 000 €	171	179	88
Pääomatuotot, 1 000 €	0	0	0
Vastikesaatavat, 1 000 €	0	0	0
Lainakanta, 1 000 €	0	0	0
Lainojen lyhennykset, 1 000 €	0	0	0

Virastotalon peruskorjaushanke:

Sonkajärven kunnanvaltuusto ei myöntänyt kokouksessaan 25.9.2017 Virastokeskus Oy:lle peruskorjauksen rahoitukseen tarvittavan lainan vakuudeksi omavelkaista takausta ja näin ollen peruskorjausta ei voida suorittaa. Lisäksi valtuusto esitti, että Sonkajärven Virastokeskus Oy alkaisi valmistella virastotalon ja kiinteistöyhtiön purkamista. Ennen purkamispäätösten tekoa Virastokeskus Oy:n hallitus selvittää purkamisesta aiheutuvat osakkeenomistajien taloudelliset ja oikeudelliset vastuut ja yhtiön vastuut osakkeenomistajia kohtaan.